

JATKUVAN OPPIMISEN SANASTO

**luonnos 1.3.2021
kokoukseen 4.3.2021**

Sisällysluettelo

Käsittekaavioluettelo.....	4
Esipuhe.....	5
1 Koulutus.....	6
1.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan.....	8
1.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1).....	10
1.3 Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan.....	12
1.4 Työvoimakoulutus.....	16
1.5 Työelämässä oppiminen.....	21
2 Opintojen rakenneyksiköitä.....	29
3 Tutkinon suorittaminen tai osaamisen osoittaminen.....	33
4 Opetus, ohjaus ja valmennus.....	34
5 Henkilön rooleja jatkuvassa oppimisessä.....	40
6 Oppiminen.....	42
7 Osaaminen.....	48
8 Luokitteluja.....	49
9 Todistus.....	51
10 Pätevyys ja kelpoisuus.....	53
11 Mahdollisesti mukaan otettavia käsitteitä.....	54
11.1 Ammatti.....	54
11.2 Työ.....	54
11.3 Todistus.....	56
11.4 Oppiminen.....	57
11.5 Osaaminen.....	58
11.6 Palvelut.....	59
11.7 Koulutus.....	59
11.8 Opintojen rakenne.....	60
11.9 Ajanjaksoja.....	61
Englanninkielinen hakemisto / English index.....	64
Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register.....	65
Suomenkielinen hakemisto.....	66

Käsitekaavioluettelo

Käsitekaavio 1. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2).....	9
Käsitekaavio 2. Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan.....	12
Käsitekaavio 3. Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan.....	15
Käsitekaavio 4. Työvoimakoulutus.....	19
Käsitekaavio 5. Työelämässä oppimisen muotoja.....	28
Käsitekaavio 6. Opintojen rakenneyksiköitä.....	32
Käsitekaavio 7. Opetus, ohjaus ja valmennus.....	39
Käsitekaavio 8. Oppiminen.....	47

1 Koulutus

1

koulutus (1)

määritelmä

organisoitu toiminta, jonka ensisijaisena tavoitteena on tuottaa osaamista

huomautus

Määritelmän sana "ensisijaisena" viittaa siihen, että voidaan ajatella, että on myös muuta organisoitua toimintaa, jonka yhtenä tavoitteena on tuottaa osaamista – esimerkiksi sosiaalipolitiikka –, mutta koulutuksessa (1) osaamisen tuottaminen on ensisijainen tavoite.

Koulutuksen (1) tavoitteena oleva osaaminen voidaan tuottaa *opetuksen (1)* tai muun *oppimiseen* tähtäävän toiminnan avulla.

Koulutus (1) on laaja ja varsin abstrakti käsite.

Tutkintotavoitteisuuden mukaan koulutus (1) voidaan jakaa tutkintoon johtavaan koulutukseen, tutkintoon valmistavaan koulutukseen ja koulutukseen, joka ei johda eikä valmista tutkintoon.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen koulutus (1), niin että termillä education viitataan koulutuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *opetukseen (1)* ja sivistykseen.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen koulutus (1) -käsitteen kanssa. Huomautuksia on muokattu. Luettu 26.2.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c121>

Vrt. *koulutus (2)*.

Ks. myös *opettaminen*, *oppiminen*, *opiskelu*.

Käsitteen tunnus: c1

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2), Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan ja Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan*

OKSA-jaos 2.10.2020: Jatkuvan oppimisen sanastossa myös koulutukset jotka on OKSAssa määritelty koulutus (1):nä, voisi mahdollisesti määritellä koulutus (2):na (täydennyskoulutus, muuntokoulutus, erikoistumiskoulutus...)

2

koulutus (2)

määritelmä

suunniteltu opintojen ja järjestelyjen kokonaisuus, jonka tavoitteena on lisätä johonkin aihepiiriin tai alaan liittyvää osaamista tai tarjota valmiudet tutkinnon tai muun kokonaisuuden suorittamiseen

huomautus

Koulutukset (2) ovat tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa *koulutusta (1)*.

Koulutukset (2) voivat olla tutkintoon (esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto) johtavia tai tutkintoon johtamattomia. Esimerkkejä tutkintoon johtamattomista koulutuksista ovat korkeakoulun (1) *opintokokonaisuus (2)*, ammatillisen koulutuksen *tutkinnon osa*, avoimena yliopisto-opetuksena tarjottava opintojakso, ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, korkeakoulun (1) *erikoistumiskoulutus* ja perusopetuksen lisäopetus.

learning opportunity specification: Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) käytetään termiä learning opportunity specification (lyhenne LOS), jolla tarkoitetaan opetussuunnitelmassa (2) määritellyn koulutuksen (2) rakenteen, sisällön ja tavoitteiden kuvausta.

learning opportunity specification: Standardissa European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) käsite learning opportunity specification on määritelty lähes samoin kuin em. standardissa.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen koulutus (2) -käsitteen kanssa. Huomautuksia on muokattu. Luettu 26.2.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c122>

Käsitteen tunnus: c2

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus \(2\) ja Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Lähde: OKSA_02 (c122)

Terminologin kysymys OKM:n asiantuntijoille 22.9.2020: Tarvitaanko Jatkuvan oppimisen sanastossa tehdä ero koulutus (1) ja koulutus (2) välille; tuleeko sanastoon kummankin alakäsitteitä? Vai voidaanko Jatkuvan oppimisen sanaston kaikkia koulutus-käsitteitä pitää koulutus (1):n alakäsitteinä?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: OKSA-jaos tekee ehdotuksen siitä, mitkä koulutus-käsitteet tarvitaan Jatkuvan oppimisen sanastoon

1.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan

3

aikuiskoulutus

määritelmä

koulutus (1), joka on suunniteltu ja järjestetty pääsääntöisesti aikuisille, jotka ovat suhteellisen pitkän, yhtenäisen ja työelämävalmiudet antaneen kouluttautumisvaiheen päätyttyä tai keskeydyttyä siirtyneet työelämään tai muuhun toimintaan ja ovat sen jälkeen osallistumassa jälleen koulutukseen (1)

huomautus

Se, minkä ikäinen henkilö luokitellaan "nuoreksi" ja toisaalta "aikuseksi", vaihtelee luokittelevan tahon mukaan; esimerkiksi tilastoluokitteluisissa ja OECD:n luokitteluisissa nuorena pidetään alle 25-vuotiasta ja aikuisena 25 vuotta täyttänyttä henkilöä. Aikuiskoulutuksesta voidaan prototyypillisesti ajatella, että se on suunnattu 25-vuotiaille ja sitä vanhemmille henkilöille.

Aikuiskoulutus voi olla esimerkiksi täydennyskoulutusta, tutkintoon johtavaa tai tutkintoon valmistavaa koulutusta (1), henkilöstökoulutusta, työvoimakoulutusta tai vapaata sivistystyötä.

Usein aikuiskoulutuksessa käytetään erilaisia pedagogisia menetelmiä ja ratkaisuja kuin esimerkiksi lapsille tai nuorille tarkoitetussa koulutuksessa (1). Samoin opetuksen ajankohta saattaa olla erilainen aikuiskoulutuksessa ja toisaalta lapsille tai nuorille tarkoitetussa koulutuksessa (1).

Aikuiskoulutusta järjestetään kaikilla koulutuksen (1) osa-alueilla. Se voi olla esimerkiksi *täydennyskoulutusta* tai tutkintoon johtavaa tai valmistavaa koulutusta (1). Aikuiskoulutus voi olla *omaehtoista koulutusta*, *henkilöstökoulutusta (1)*, *työvoimakoulutusta* tai *vapaata sivistystyötä*.

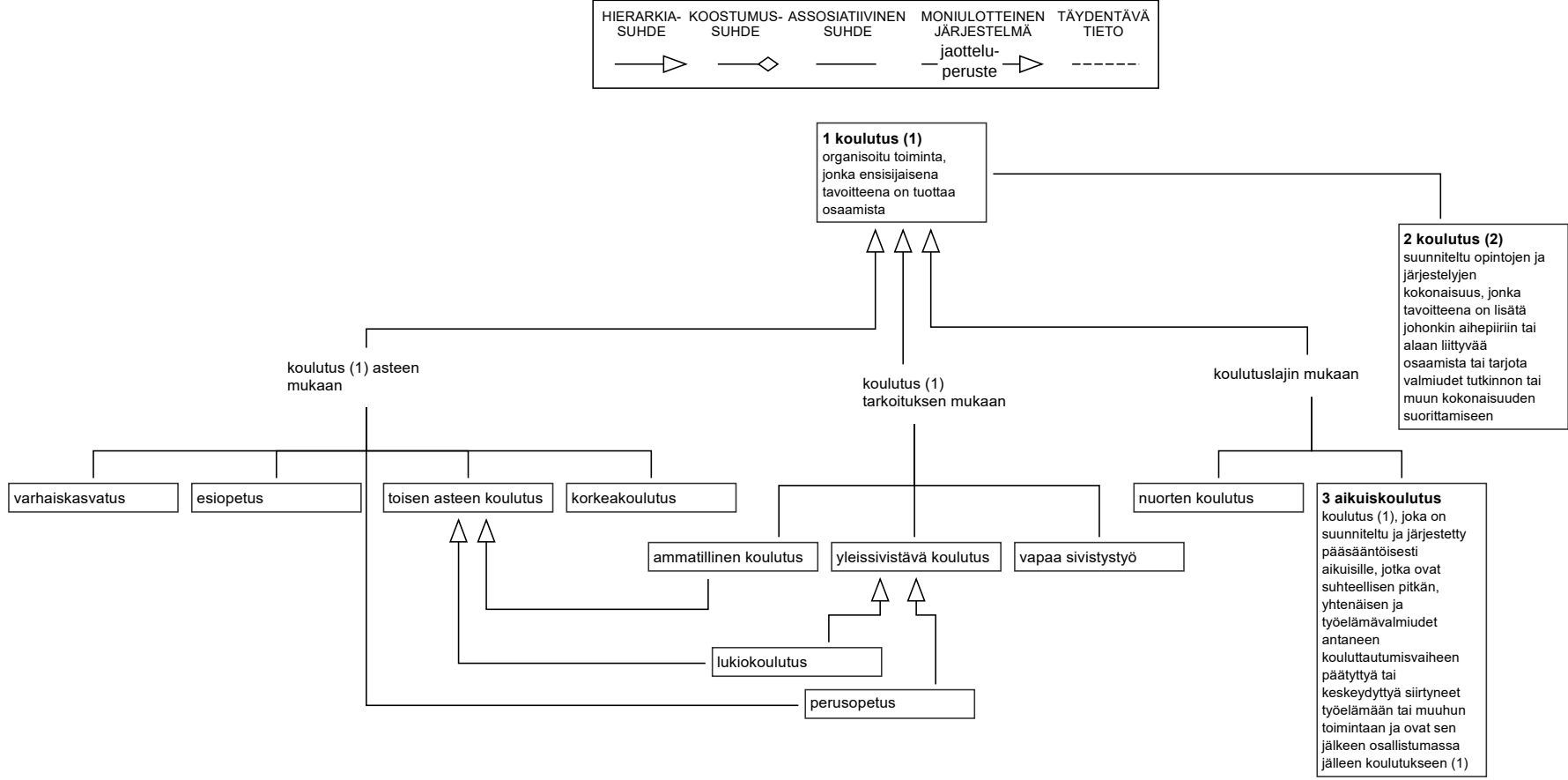
Käsite ammatillinen aikuiskoulutus poistui käytöstä, kun ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017) tuli voimaan 1.1.2018.

Käsitteen tunnus: c15

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus \(2\)](#)

Lähde: OKSA_02 (c464)

Käsittekaavio 1. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2).

1.2 Koulutus (1) tutkintotavoitteisuuden mukaan eli tutkintoon johtavat ja tutkintoon johtamattomat koulutukset (1)

4

muuntokoulutus

määritelmä

tietyn pohjakoulutuksen suorittaneille tarkoitettu *koulutus (1)*, jossa opetussuunnitelma on räätälöity tälle ryhmälle ja joka johtaa uuteen tutkintoon

huomautus

Esimerkki muuntokoulutuksesta on insinööritutkintoon johtava kaivosalan *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat suorittaneet insinööri (AMK)- tai DI-tutkinnon kone- ja tuotantotekniikan, sähkötekniikan tai tuotantotalouden alalta.

Käsitteen tunnus: c20

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Käsitteen OKSAsta lainatut tiedot ok.

5

nivelvaiheen koulutus; valmentava koulutus (?)

määritelmä

koulutus (1), jonka tarkoituksena on antaa *oppijalle* valmiuksia *koulutukseen (2)* hakemiseen ja vahvistaa opiskelijan edellytyksiä suorittaa myöhemmin aloitettava koulutus (2) tai tutkinto

huomautus

Nivelvaiheen koulutuksia ovat perusopetuksen lisäopetus, lukiokoulutukseen valmistava koulutus ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus. Mikäli eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 173/2020), säädetään uudesta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta, joka korvaa edellä mainitut perusasteen ja toisen asteen koulutuksen väliset nivelvaiheen koulutukset.

Käsitteen tunnus: c22

Luokka:

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: valmentava koulutus: otetaan käsite tarkasteluun, vaikka ei ehkä lopulta tarvita. Mm. mava (maahanmuuttajien valmentava koulutus), luva, po lisäopetus jne. Yhteisenä piirteenä että valmistavat koulutukseen. Voivat olla maahanmuuttajille suunnattuja tai kenelle tahansa.

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: normaalin koulutuspolun sivusta tuleville; koulutuspolun nivelkohdissa lisäkoulutus

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: TELMA ei kuulu tähän koulutusjoukkoon

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Tero: Meillä on [OKM:ssä] tulossa OKSAn yhteydessä katsaus muuttuviin käsitteisiin kun HE on eteenpäin laitettu. Näkisin että valmentavan koulutuksen käsitteemuutokset voidaan katsoa sen yhteydessä.

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: myös valmentava koulutus vs. valmennus vs. ohjaus -ero

Sanastotyöryhmä 15.12.2020: Oppivelvollisuuden uudistamislainsäädännössä nivelvaihe on ajateltu kokonaan uudella tavalla, joten täytyy miettiä tämän käsitteen nimeämistä eri tavalla.

Terminologin kysymys 9.2.2021: Tuleeko oppivelvollisuuslaista tarvetta muokata tämän käsitteen tietoja (esim. termit, määritelmä, huomautus)?

Terminologin kysymys 9.2.2021: Onko "valmentava koulutus" ok synonyymi tälle käsitteelle?

6

kotoutumiskoulutus; aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus

määritelmä

[koulutus \(2\)](#), jota järjestetään ensisijaisesti oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttaneille ja jonka tarkoituksena on kehittää [oppijan](#) suomen tai ruotsin kielen taitoa ja muita kotoutumista edistäviä valmiuksia, jotka tukevat henkilön pääsyä opintoihin ja työelämään sekä osallistumista yhteiskunnan toimintaan

huomautus

Kotoutumiskoulutukseen sisältyy 1) suomen tai ruotsin kielen opetusta; 2) ammatillisten ja muiden työelämässä tarvittavien valmiuksien opetusta, ammatillista suunnittelua ja ohjausta jatko-opintoihin, työllistymistä edistäviin palveluihin tai työmarkkinoille; 3) muuta opetusta, joka edistää yhteiskunnallisia valmiuksia. Kotoutumiskoulutuksen sisällöt määräytyvät Opetushallituksen antamien opetussuunnitelman perusteiden ja Opetushallituksen suositusten mukaisesti.

Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on, että henkilö saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon.

Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti [työvoimakoulutuksena](#).

Työ- ja elinkeinoministeriön laatimassa Kotoutumisen sanastossa (lausuntokierrosluonnos 16.12.2020) suositetaan termimuotoa maahanmuuttanut termimuodon maahanmuuttaja sijaan. Kuitenkin Opetushallituksen antamissa opetussuunnitelman perusteissa vuodelta 2012 tässä määrittelystä koulutuksesta käytetään nimitystä aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus.

Käsitteen tunnus: c24

Luokka:

Käsittekaaviot: [Koulutus \(1\)](#) ja [koulutus \(2\)](#) tutkintotavoitteisuuden mukaan ja [Työvoimakoulutus](#)

Lähde: OKSA_02 (c472)

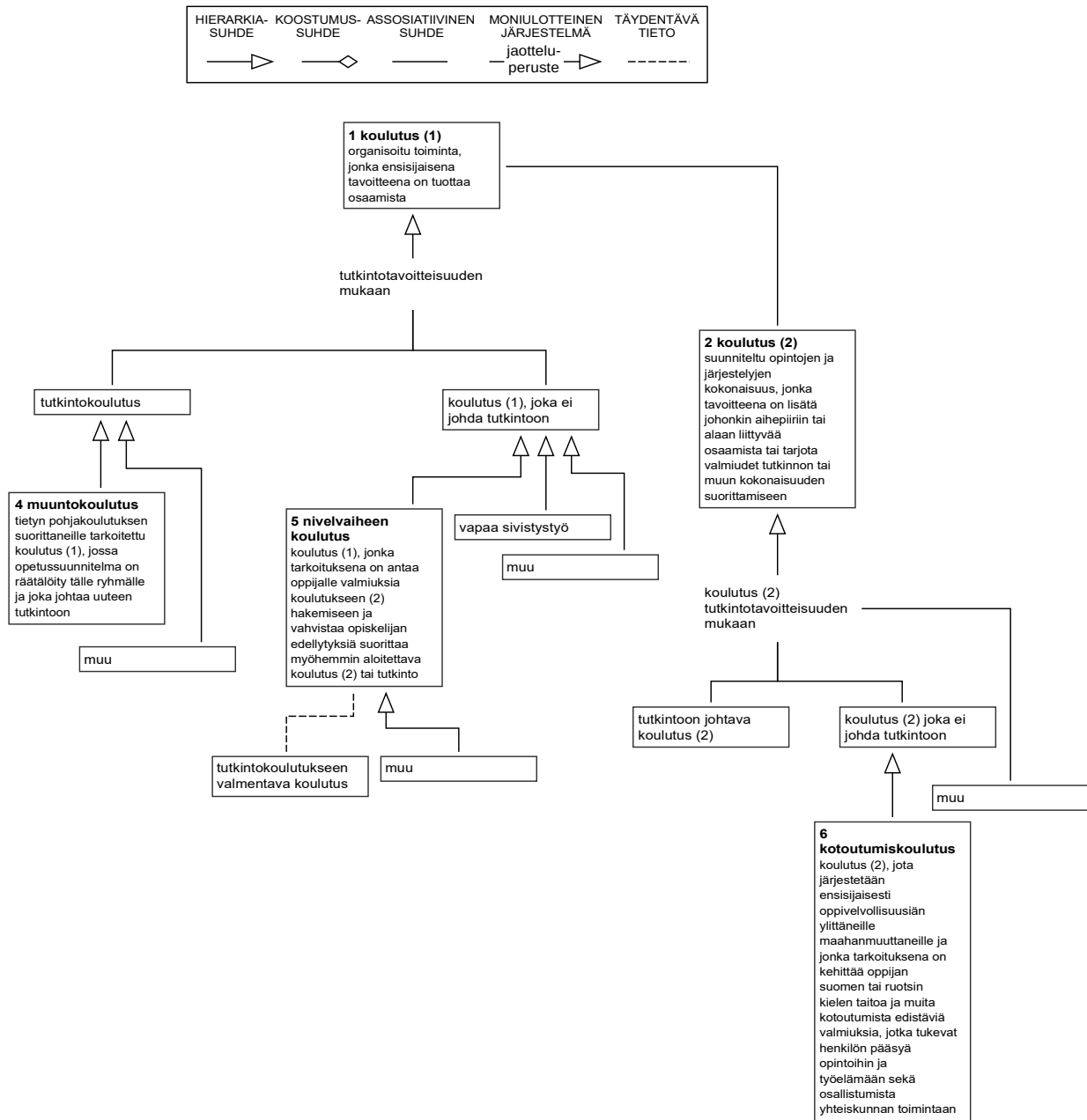
Sanastotyöryhmä 29.9.2020: vaikuttaako oppivelvollisuusiän nostaminen tämän käsitteen määritelmään tm. tietoihin?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Tero: Meillä on [OKM:ssä] tulossa OKSAn yhteydessä katsaus muuttuviin käsitteisiin kun HE on eteenpäin laitettu.

Terminologin kommentti itselleen 10.11.2020: Käsitteen määritelmä muuttunut, Riina vie muutokset hyväksyttäväksi myös OKSA-jakseen ja sitä kautta julkaistaviksi OKSAssa.

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: Täytyy tarkistaa, olisiko määritelmässä puhuttava nimenomaan "kotipaikkaoikeuden/kotoutumisoikeuden saaneista" maahanmuuttaneista. Taina tarkistaa.

Sanastotyöryhmä 23.2.2021: Kotoutumisen sanastosta tarkistettava, onko termisuositus "maahanmuuttanut" ("maahanmuuttajan" sijaan) pysynyt samana lausuntokierroksen jälkeen; Riina tarkistaa

Käsitekaavio 2. Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan.

1.3 Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään tarkastelussa järjestäminen, opiskelu, rahoitus? (näkökulmia)

7

omaehtoinen koulutus

määritelmä

muu [koulutus \(1\)](#) kuin oppivelvollisuuteen kuuluva koulutus

huomautus

Omaehtoisella koulutuksella viitataan kaikkeen muuhun paitsi oppivelvollisuuteen kuuluvaan koulutukseen (1), jota ovat esiopetus ja perusopetus – ja mahdollisen oppivelvollisuuden laajentamisen jälkeen (hallituksen esitys 173/2020 oppivelvollisuuslaiksi) esimerkiksi toisen asteen koulutus siihen saakka kun henkilö täyttää 18 vuotta tai suorittaa sitä ennen toisen asteen tutkinnon.

Vrt. omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella.

Käsitteen tunnus: c28

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 9.2.2021: Tarvitaanko päivittää huomautus, jossa puhutaan oppivelvollisuuden pitenemisestä?

8

henkilöstökoulutus (1)

määritelmä

työnantajan henkilöstölleen järjestämä tai hankkima [koulutus \(1\)](#)

huomautus

Henkilöstökoulutuksen (1) voi rahoittaa työnantaja kokonaan tai osittain. Henkilöstökoulutus voi saada myös julkista rahoitusta; vrt. [julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus](#).

Henkilöstökoulutukseen voi hakeutua oma-aloitteisesti tai työnantaja voi velvoittaa osallistumaan siihen.

Käsitteen tunnus: c30

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

9

henkilöstökoulutus (2)

määritelmä

[henkilöstökoulutus](#), joka on kokonaan tai osittain työnantajan rahoittamaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c32

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Lähde: OKSA_02 (c465)

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään käsite mukana

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Ovatko OKSAsta tuodut käsitteen tiedot ok; miten niitä tulee muokata?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Olisiko käsitteelle jokin termi (nimitys), jolla se voitaisiin erottaa julkisrahoitteisesta henkilöstökoulutuksesta? "Työnantajarahoitteinen henkilöstökoulutus"?

10

julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus

määritelmä

[henkilöstökoulutus](#), joka on osin työnantajan rahoittamaa ja osin julkisesti rahoitettua

huomautus

Esimerkkejä julkisrahoitteisesta henkilöstökoulutuksesta ovat nk. [yhteishankintakoulutukset](#) sekä opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutukset (esim. yliopistojen [täydennyskoulutukset](#), jotka on järjestetty opettajille ja rehtoreille).

Käsitteen tunnus: c31

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#)

Lähde: OKSA_02 (c1095)

Terminologin kysymys 9.2.2021: Onko huomautus, jossa puhutaan yliopistojen täydennyskoulutuksista, ok? (Jäi viime kokouksessa Riinan muotoiltavaksi, tarkistettava.)

11

täydennyskoulutus

määritelmä

aikaisempaa *koulutusta (2)* tai *pätevyyttä* täydentävä ja ajanmukaistava *koulutus (1)*

huomautus

Täydennyskoulutus on yleistermi, jolla voidaan viitata hyvin monenlaisiin, muun muassa toisen asteen oppilaitoksissa, yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa järjestettäviin *koulutuksiin (2)*.

Vrt. korkeakoulujen täydennyskoulutus, ammatillinen lisäkoulutus.

Käsitteen tunnus: c34

Luokka: <yleinen/yhteinen>

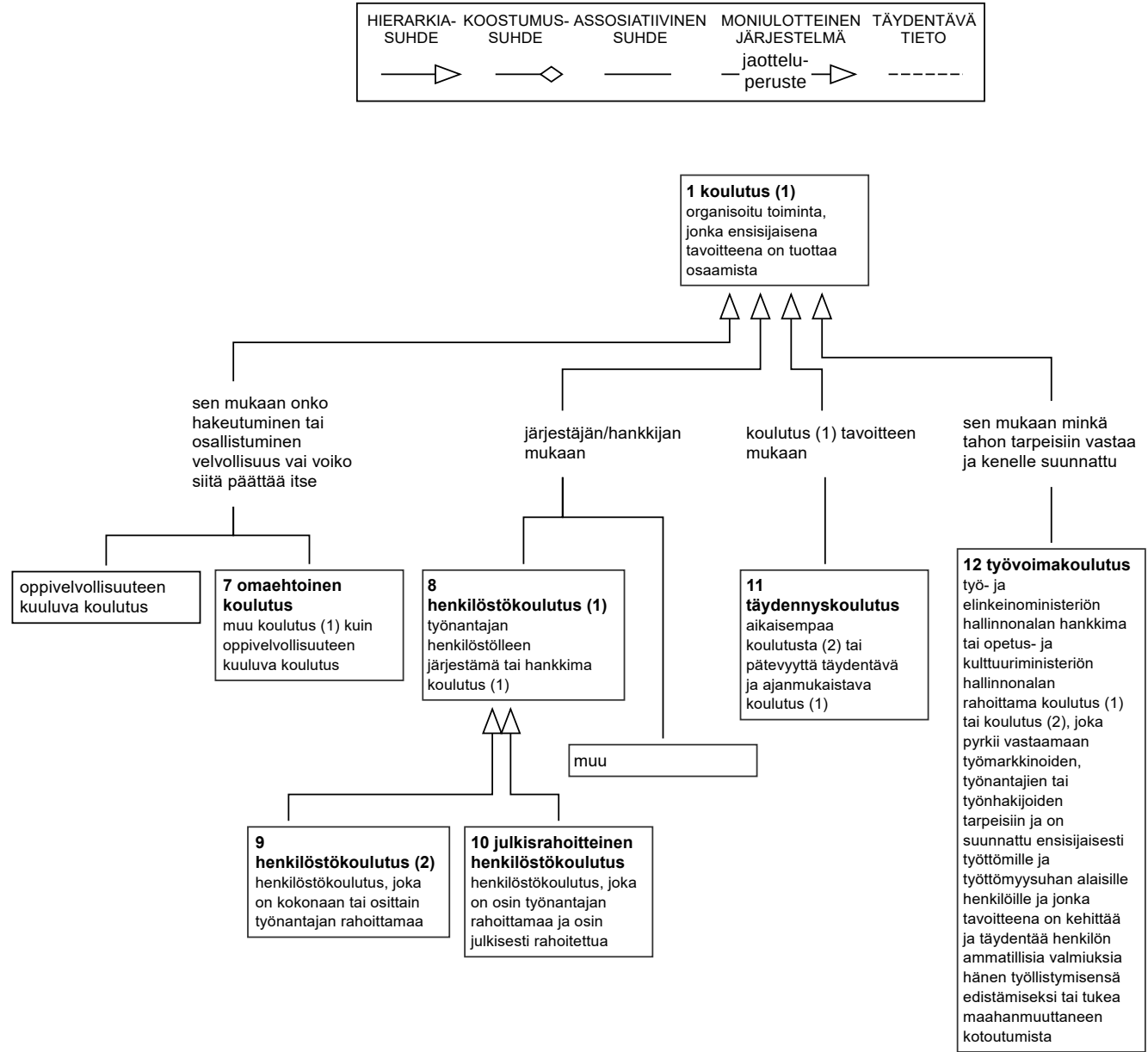
Käsittekaavio: *Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan*

Lähde: OKSA_02 (c460)

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään käsite mukana

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Ovatko OKSAsta tuodut käsitteen tiedot ok; miten niitä tulee muokata?

Käsittekaavio 3. Koulutus (1) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan.

1.4 Työvoimakoulutus

12

työvoimakoulutus

ei: työvoimapolitiittinen koulutus (vanhentunut)

määritelmä

työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan hankkima tai opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan rahoittama *koulutus (1)* tai *koulutus (2)*, joka pyrkii vastaamaan työmarkkinoiden, työnantajien tai työnhakijoiden tarpeisiin ja on suunnattu ensisijaisesti työttömille ja työttömyysuhan alaisille henkilöille ja jonka tavoitteena on kehittää ja täydentää henkilön ammatillisia valmiuksia hänen työllistymisensä edistämiseksi tai tukea maahanmuuttaneen kotoutumista

huomautus

Työvoimakoulutus voi olla ammatillista koulutusta tai sitä voidaan järjestää korkeakouluissa.

Työvoimakoulutuksesta ja sen opiskelijavalinnasta säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012). *Valtionosuusrahoitetusta työvoimakoulutuksesta* säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017).

Käsitteen tunnus: c37

Käsitekaaviot: [Koulutus \(1\) järjestäjän, tavoitteen ja toteutuksen mukaan](#) ja [Työvoimakoulutus](#)

Terminologin kommentti itselleen 25.2.20201: Käsitteen OKSAsta lainatut tiedot muuttuneet, päivitettävä lopuksi OKSAan.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmän OKM-hallinnonalalaisille 13.11.2020: Onko tämän yläkäsite koulutus (1) vai koulutus (2)? Onko tämä luonteeltaan "mössöä" vai "palikka", kuten OKSA-sanastojaoksen työpajoihin osallistuneet tapaavat kysyä. Tai itse asiassa kai tämä voi olla joko koulutus (1) tai koulutus (2), riippuu tapauksesta - pitääkö merkitä molemmat yläkäsitteet.

13

<työvoimakoulutus>

kartoitusjakso; orientaatiojakso (termiehdotus); koulutustarpeen ja soveltuvuuden arviointijakso (termiehdotus)

määritelmä

työvoimakoulutuksen alkuvaiheen jakso, jossa arvioidaan yhtäältä henkilöasiakkaan työllistymiseen liittyvää palvelutarvetta, hänen soveltuvuuttaan ja kelpoisuuttaan kyseiselle alalle ja kyseiseen *koulutukseen (2)* sekä toisaalta työnantajaorganisaation työllistämiseen tai henkilöstön kehittämiseen liittyvää palvelutarvetta

huomautus

Henkilöasiakkaan työllistymiseen liittyvää palvelutarvetta ja hänen soveltuvuuttaan ja kelpoisuuttaan alalle ja koulutukseen (2) arvioidaan sekä kyseisen koulutuksen (2) opiskelijavalintanäkökulmasta että asiakkaan työllistyvyyden näkökulmasta.

Kartoitusjakson jälkeen osa opiskelijaksi hakeneista jatkaa varsinaiseen ammatillisesti suuntautuneeseen tai kotoutumista edistävään työvoimakoulutukseen ja osalle tarjotaan muita soveltuvia TE-toimiston palveluita.

Käsitteen tunnus: c38

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: Tiedot hyväksytyt, mutta palataan tähän, kun on käsitelty opintojen rakenneyksiköt. Onko ok käyttää sanaa "jakso" ja onko sanan käyttö linjassa muun sanaston kanssa?

14

ammattillinen työvoimakoulutus; ammatillisesti suuntautunut työvoimakoulutus

määritelmä

työvoimakoulutus, jonka tavoitteena on kehittää ammatillista osaamista

huomautus

Ammattillinen työvoimakoulutus voi olla tutkintoon tai tutkinnon osaan johtavaa ammatillista koulutusta tai tutkintoon johtamatonta ammatillista koulutusta.

Ammattillinen työvoimakoulutus voi olla *valtionosuusrahoitettua työvoimakoulutusta*, *yhteishankintakoulutusta* tai *kehittämiskoulutusta*. Myös *kotoutumiskoulutusta* voidaan joissakin tapauksissa pitää ammatillisena työvoimakoulutuksena.

Käsitteen tunnus: c40

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

15

rekrytoiva työvoimakoulutus; rekrytoiva koulutus; rekrytointikoulutus

määritelmä

ammattillinen työvoimakoulutus, jossa oppijoiden osaamistavoitteet on määritelty yhden tai useamman koulutusta rahoittavan työnantajaorganisaation henkilöstörekrytointitarpeen perusteella

huomautus

Käsitteen tunnus: c47

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

16

ei-tutkintotavoitteinen ammatillinen työvoimakoulutus; ammatillisia valmiuksia lisäävä koulutus

määritelmä

[ammattillinen työvoimakoulutus](#), joka ei johda tutkinnon eikä tutkinnon osan suorittamiseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c61

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

17

yhteishankintakoulutus

määritelmä

[työvoimakoulutus](#), joka on valtion ja työnantajaorganisaation yhdessä rahoittama ja jossa opiskelijoiden osaamistavoitteet on määritelty yhden tai useamman koulutusta rahoittavan työnantajaorganisaation henkilöstöön vaikuttavan erityistilanteen perusteella

huomautus

Erytistilanteita ovat esimerkiksi henkilöstön rekrytointi, liiketoiminnan sopeuttaminen tuotannollisista tai taloudellisista syistä, henkilöstön osaamisen lisääminen työurien pidentämiseksi ja henkilöstökierron tukeminen.

Työvoimakoulutuksen yhteishankinnasta on säädetty laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012).

Yhteishankintakoulutuksina järjestettäviä työvoimakoulutustuotteita ovat esimerkiksi RekryKoulutus, MuutosKoulutus, Täsmäkoulutus ja Vaihtovalmennus.

Käsitteen tunnus: c43

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

18

kehittämiskoulutus; KEKO; Further Educated with Companies -koulutus; F.E.C.-koulutus

määritelmä

[rekrytoiva työvoimakoulutus](#), jossa työnantajaorganisaatiolla on liiketoimintansa osa-alueen kehittämistarve ja jossa oppija, joka on oman alansa asiantuntija, pääsee täydentämään erityisosaamistaan pääosin [työssä oppimisen](#) kautta

huomautus

Kehittämiskoulutuksessa hankintasopimuksen osapuolina ovat koulutuspalvelun tuottaja ja valtio, eli työnantaja ei ole maksavana osapuolena koulutuksen hankintasopimuksessa.

Työnantaja kuitenkin kustantaa kehittämiskoulutukseen sisältyvän opiskelijan ohjaamisen työpaikalla.

Kehittämiskoulutuksina järjestettäviä työvoimakoulutustuotteita ovat KEKO ja Further Educated with Companies -koulutus (F.E.C). Further Educated with Companies on Uudenmaan ELY-keskuksen tuotemerkki.

Käsitteen tunnus: c48

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Terminologin kysymys 26.2.2021: Viime kokouksessa muotoiltu määritelmä herättää mielessäni vielä kysymyksen, liittyvätkö työnantajaorganisaation kehittämistarve ja alansa asiantuntijan osaaminen jotenkin toisiinsa tms.

19

valtionosuusrahoitettu koulutus; VOS-koulutus

määritelmä

[koulutus \(1\)](#), joka rahoitetaan koulutuksen järjestäjälle myönnettävällä, opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimalla opetus- ja kulttuuritoimen [valtionosuudella](#)

huomautus

Valtionosuusrahoitettua koulutusta ovat esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus.

Käsitteen tunnus: c56

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: sis. esi- ja perusopetus, ammatillinen, lukiokoulutus, vst, taiteen perusopetus

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: korkeakouluilla eri rahoitusjärjestelmä

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: määritellään ainakin OKSAssa

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: tämä tarvitaan ehkä myös jatkuvan oppimisen sanastoon VOS-työvoimakoulutuksen takia

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Terminologi luonnostellut käsitteelle määritelmää ja huomautusta. Miten muokataan?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Mikä on tämän käsitteen nk. vieruskäsite, ts. mistä käsitteestä tämän tulisi ensisijaisesti erota? Jos koulutus on "ei-valtionosuusrahoitettu", niin miten se on rahoitettu?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Tarvitaanko käsite Jatkuvan oppimisen sanastoon vai siirretäänkö vain OKSAn puolelle?

20

valtionosuusrahoitettu työvoimakoulutus; VOS-työvoimakoulutus

määritelmä

[työvoimakoulutus](#), joka rahoitetaan koulutuksen järjestäjälle myönnettävällä, opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimalla opetus- ja kulttuuritoimen [valtionosuudella](#)

huomautus

Työvoimakoulutus voi olla joko työ- ja elinkeinoministeriön budjettipääloukan varoin rahoitettua tai opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokasta valtionosuudella rahoitettua. Kummassakin tapauksessa kyse on [ammattillisesta työvoimakoulutuksesta](#), mutta vain opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama työvoimakoulutus voi johtaa tutkintoon tai tutkinnon osaan.

Valtionosuusrahoitettuna työvoimakoulutuksena ei järjestetä [kotoutumiskoulutusta](#), [yhteishankintakoulutusta](#) eikä F.E.C-koulutusta (ks. [kehittämiskoulutus](#)).

Käsitteen tunnus: c58

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

21

valtionosuus

määritelmä

lakisääteinen valtionavustus kunnille ja kuntayhtymille

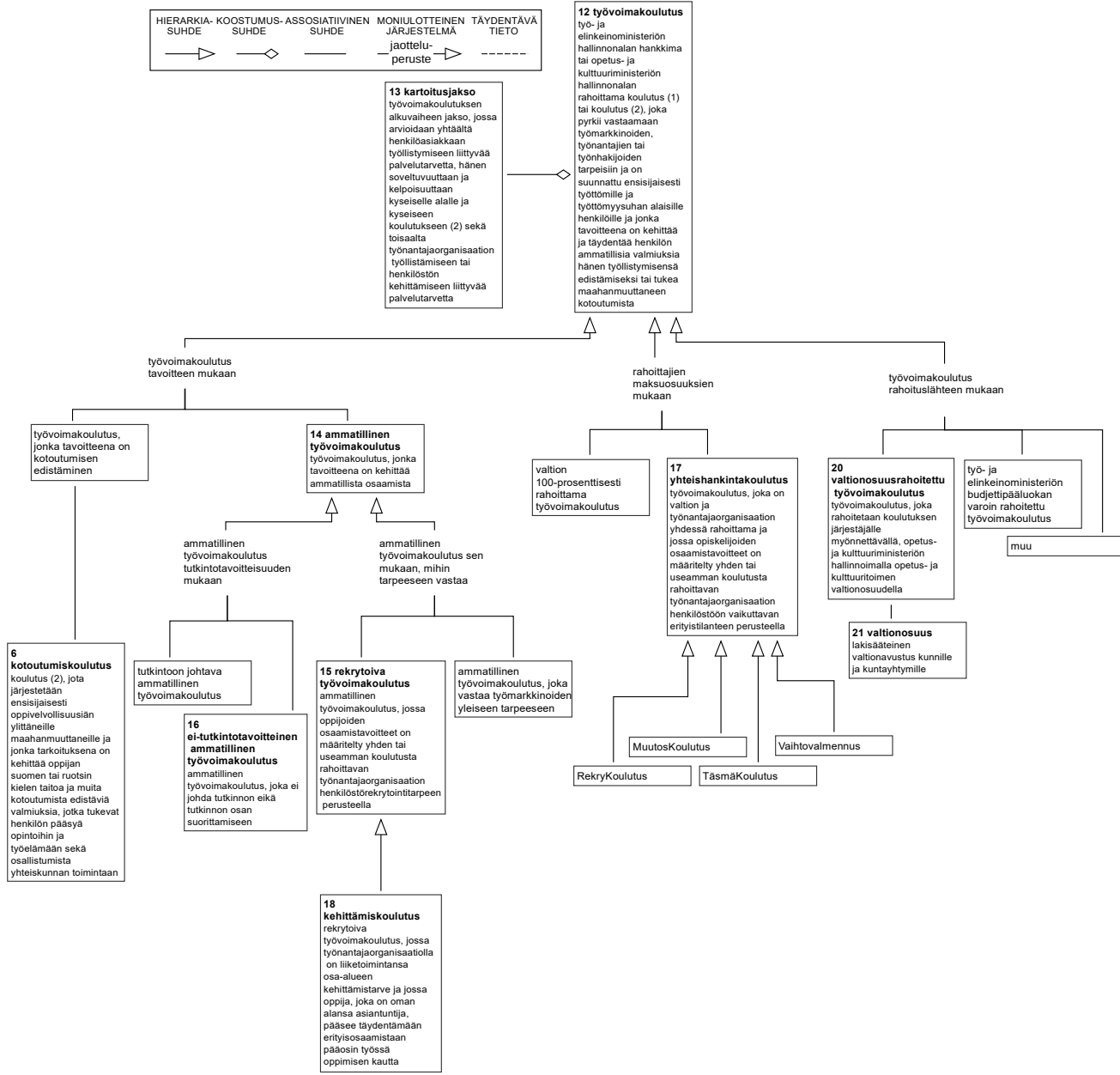
huomautus

Käsite valtionavustus on määritelty valtiovarainministeriön toimeksiannosta laadittavassa Valtionavustustoiminnan sanastossa (luonnos lokakuu 2020): "harkinnanvarainen rahallinen julkinen tuki, joka myönnetään valtion talousarvioon otetusta määrärahasta tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston varoista muulle kuin valtion virastolle tai laitokselle ilman välitöntä vastiketta".

Käsitteen tunnus: c59

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Käsittekaavio 4. Työvoimakoulutus.

22

erikoistumiskoulutus

ei: erikoistumisopinnot *pl* (vanhentunut)

määritelmä

ammattillista kehittymistä ja erikoistumista edistävä *koulutus (2)*, jollaisia yliopistot ja ammattikorkeakoulut järjestävät korkeakoulututkinnon suorittaneille, työelämässä jo toimineille henkilöille ja niille, joilla korkeakoulu toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet

huomautus

Käsitteen tunnus: c64

Luokka: <korkeakoulut>

Lähde: OKSA_02 (c477)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys OKM:n asiantuntijoille 22.9.2020: OKSAssa tämä käsite on määritelty koulutus (2):na. Näettekö/muistatteko siihen perustelun? Voisiko laittaa koulutus (1):n alakäsitteeksi?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: otetaan käsite mukaan sanastoon

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 15.10.2020: Ovatko OKSasta tuodut käsitteen tiedot ok?

1.5 Työelämässä oppiminen

23

työpaikalla järjestettävä koulutus <säädöksissä>; **työpaikalla opiskelu**; **työssäoppiminen** <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; **työssä oppiminen** <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>; ~ **työelämässä oppiminen**; ~ **työpaikalla oppiminen**

ei: työharjoittelu (2) <termi vanhentunut ammatillisen koulutuksen kontekstissa> (vanhentunut)

määritelmä

koulutus (1), jossa opiskelijan osaamisen hankkiminen tapahtuu pääosin työelämässä käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Työpaikalla järjestettävä koulutus kattaa ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) säädetyt muodot eli koulutussopimukseen perustuvan koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen. Lisäksi työpaikalla järjestettävä koulutus voi käsittää muita muotoja, joista sovitaan koulutuksen järjestäjän ja työpaikan edustajan kesken ja jotka kirjataan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan.

työssäoppiminen, työssä oppiminen: Työssäoppiminen ja työssä oppiminen ovat työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla käytettyjä nimityksiä käsitteestä työpaikalla järjestettävä koulutus.

työelämässä oppiminen, työpaikalla oppiminen: Lähikäsitteet työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen poikkeavat käsitteestä työpaikalla järjestettävä koulutus (eli työpaikalla opiskelu). Työpaikalla järjestettävä koulutus on koulutuksen järjestäjän ja työpaikan organisoimaa toimintaa: määrämuotoista, sovittua, suunnitelmallista, tavoitteellista ja ohjattua. Sen sijaan työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen ovat yksilön toimintaa, jota tapahtuu, vaikkei kyse olisi suunnitelmallisesta osaamisen hankkimisesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on hyväksynyt, että termejä työelämässä oppiminen ja työpaikalla oppiminen voidaan käyttää esimerkiksi yrityksille suunnatussa viestinnässä viittaamaan työpaikalla järjestettävään koulutukseen silloin, kun asiayhteydestä on selvää, että kyse on nimenomaan työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta.

työharjoittelu (2): Termi työharjoittelu on vanhentunut tässä määriteltyyn käsitteeseen viittaavana nimityksenä ammatillisen koulutuksen yhteydessä. Vertaa korkeakoulujen käsite [työharjoittelu](#) (1).

inläring / lärande: Ruotsin sana inläring assosioituu yleensä yksisuuntaiseen, opettajalta opiskelijalle tapahtuvaan opettamiseen, joten termin käyttöä ei suositella, kun puhutaan nykyisestä ammatillisesta koulutuksesta oppimiskäsityksineen. Sana lärande puolestaan viittaa oppimiseen, joka ei välttämättä tapahdu tiettyyn aikaan tietyssä paikassa, vaan prosessina, ja joka voi tapahtua yksin tai ryhmässä.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen työpaikalla järjestettävä koulutus -käsitteen kanssa. Termisuosituksia ja huomautuksia on muokattu. Luettu 26.2.2021. <http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c1709>

Käsitteen tunnus: c65

Käsitteekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_02

Terminologin muistutus itselleen 26.2.2021: Käsitteen tiedot päivittyneet, otettava muutokset esille myös OKSAssa. Muutokset koskevat termejä työssäoppiminen ja työssä oppiminen ja niihin liittyvää huomautusta.

24

työpaikalla järjestettävä ohjaus; työpaikkaohjaus

määritelmä

[työpaikalla järjestettävän koulutuksen](#) yhteydessä annettava ohjaus, joka pyrkii edesauttamaan oppijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamista

huomautus

Määritelmän termillä ohjaus viitataan koulutuksen (1) yhteydessä tapahtuvaan, vuorovaikutukseen perustuvaan toimintaan, jossa oppijan lähtökohdat huomioon ottaen annetaan oppijalle ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea tavoitteiden saavuttamiseksi.

Työpaikalla järjestettävän ohjauksen tavoitteena on ohjata opiskelijaa osaamisen hankkimisessa ja valmistaa opiskelijaa näyttöön.

Työpaikalla järjestettävää ohjausta voivat antaa [työpaikkaohjaaja](#) ja oppilaitosohjaaja.

Käsitteen tunnus: c66

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_02

25

työharjoittelu; korkeakouluharjoittelu

määritelmä

korkeakouluopintoihin sisältyvä tavoitteellinen *oppiminen*, joka tapahtuu työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa käytetään termejä työharjoittelu ja korkeakouluharjoittelu.

Toisen asteen koulutuksessa ja työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla tätä käsitettä vastaa osittain käsite *työpaikalla järjestettävä koulutus / työssäoppiminen*. Kuitenkin käsitteissä työharjoittelu ja työpaikalla järjestettävä koulutus on eroja. Esimerkiksi työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa opiskelijalle on nimetty työpaikalta työpaikkaohjaaja, jonka kanssa opettaja on yhteistyössä, kun taas korkeakouluopintoihin sisältyvässä työharjoittelussa erityistä ohjausta ei usein ole.

Käsitteen tunnus: c67

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_01 (c537)

Terminologi Mari Suhonen, Sanastokeskus, 13.12.2017: Teimme TE digissä pieniä muutoksia seuraaviin OKSAsta lainattuihin käsitteisiin: oppisopimus, työharjoittelu. Muutokset liittyvät työelämän näkökulmaan. Jos ja kun työt jatkuvat, olisi hyvä käsitellä näitä jotenkin yhdessä.

Terminologi Päivi Kouki, Sanastokeskus, 21.9.2020: Työllisyyspalvelujen sanastossa on määritelty oppisopimussuhde ja työharjoittelusuhde.

Terminologin kysymys jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmälle 21.9.2020: Tämän käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAsta, mutta ne ovat kesken eikä niitä ole koskaan julkaistu. Miten tietoja tarvitaan muokata?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: pidetään käsite mukana tarkastelussa, muokataan OKSAsta peräisin olevia tietoja

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Tämänhetkinen määritelmä kuulostaa hyvin samalta kuin *työpaikalla järjestettävän koulutuksen* määritelmä. Mitä eroja on yhtäältä koulutussopimuskoulutuksella/oppisopimuskoulutuksella ja toisaalta tässä tarkoitettulla työharjoittelulla?

Sanastotyöryhmä 18.2.2021: Työpaikalla järjestettävä koulutus on leivottu mukaan toisen asteen tutkintojen perusteisiin, ja lisäksi niissä opiskelijalle on työpaikalta nimetty työpaikkaohjaaja, jonka kanssa opettaja on yhteistyössä; vrt. korkeakouluharjoittelu, jossa nimettyä ohjaajaa ei ole eikä opettaja puutu siihen mitä harjoittelussa tehdään/opitaan.

Sanastotyöryhmä 18.2.2021: tähän liittyy myös rahallinen tuki

Sanastotyöryhmä 18.2.2021 / Totti T.: tämän käsitteen kuvausta tarpeen pohtia vielä tarkemmin korkeakouluissa

Terminologin kysymys 26.2.2021: Millä tavalla käsitteen tietoja on tarpeen muokata (esim. korkeakoulujen näkökulmasta)?

Terminologin kysymys 26.2.2021: Tulisiko mainita jotain rahallisesta tuesta? Ja onko eroa työharjoittelun ja oppisopimuskoulutuksen/koulutussopimuskoulutuksen rahallisessa tuessa?

26

oppisopimus

määritelmä

ammattillisen koulutuksen opiskelijan ja työnantajan välinen kirjallinen määräaikainen sopimus, jonka perusteella järjestetään oppisopimuskoulutusta

huomautus

Oppisopimuksesta tulee ilmetä sopimuksen voimassaoloaika, sovellettava työaika ja opiskelijan palkkauksen perusteet. Oppisopimukseen tulee myös liittää henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma siltä osin kuin suunnitelma koskee oppisopimuskoulutusta.

Joskus näkee käytettävän termiä yrittäjän oppisopimus, mutta termi on virheellinen, sillä yrittäjälle ei solmita varsinaista oppisopimusta, vaan tehdään ainoastaan sopimus oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä. Ks. myös yrittäjän oppisopimuskoulutus.

Käsitteen tunnus: c69

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_02 (c1430)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

27

oppisopimustyöpaikka

määritelmä

työpaikka, jossa oppisopimuskoulutukseen kuuluva opiskelijan osaamisen hankkiminen tapahtuu

huomautus

Käsite työpaikka on määritelty Työllisyyspalvelujen sanastossa (luonnos 8.12.2020) seuraavasti (määritelmää hiukan muokattu): "yhden tai useamman työtehtävän kokonaisuus, jota henkilö hoitaa työ-, virka- tai toimeksiantosuhteessa tai työllistäessään itse itsensä".

Käsitteen tunnus: c70

Käsitekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Terminologin kysymys itselleen 8.12.2020: Pitäisikö myös käsite oppisopimuskoulutus lainata sanastoon OKSAsta, jotta siihen voidaan viitata?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 8.12.2020: Terminologi luonnostellut käsitteelle määritelmää ja huomautusta, miten tarvitaan muokata?

28

koulutussopimus

määritelmä

[koulutustoimijan](#) ja työpaikan välinen kirjallinen määräaikainen sopimus opiskelijan osaamisen hankkimisesta työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa koulutussopimukseen kuuluu, että opiskelija hankkii osaamista työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ilman, että on työsuhteessa työpaikkaan. Yliopistoissa koulutussopimuksia tehdään esimerkiksi lääkäreiden [erikoistumiskoulutuksen](#) suorittamiseksi kliinisessä ympäristössä. Yliopistojen sopimukseen kuuluu, että opiskelija solmii työnantajaansa normaalin työsuhteen.

Ammatillisessa tutkintokoulutuksessa ja [valmentavassa koulutuksessa](#) koulutussopimus sovitaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti [tutkinnonosa-](#) tai koulutuksenosakohtaisesti. Koulutussopimukseen liitetään opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma siltä osin kuin se koskee koulutussopimukseen perustuvaa [koulutusta \(2\)](#). Henkilökohtaisesta osaamisen kehittämissuunnitelmasta ilmenevät ne käytännön työtehtävät, joita tekemällä opiskelija voi saavuttaa tavoitteeksi asetetun osaamisen.

Koulutussopimus voidaan tehdä myös [valtionosuusrahoitetun työvoimakoulutuksen](#) aikana.

Vrt. [oppisopimus](#).

Käsitteen tunnus: c71

Luokka: <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

Lähde: OKSA_02 (c1232)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

TainaR, marraskuu 2020: Koulutussopimuksen osapuolena voi olla myös opiskelija/oppija.

Sanastotyöryhmä 18.2.2021: Kysymys OKM/OPH-edustajille: määritelmässä on mainittu "koulutustoimija", eli esim. kunta; onko se tosiaan oikea taso mainita määritelmässä?

Sanastotyöryhmä 18.2.2021: JTYPL:n mukainen sopimus on eri kuin koulutussopimus, edelliset ovat kolmikantaisia eli myös opiskelija allekirjoittaa.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 26.2.2021: Varmistus: onko JTYPL:n mukainen sopimus tosiaan eri käsite kuin koulutussopimus, jolloin kolmikantaisuudesta ei tarvita mainintaa koulutussopimuksen kohdalle?

29

osaamisen tunnistaminen

määritelmä

toimenpide, jossa [koulutustoimija](#) selvittää hakijan, oppilaan tai opiskelijan esittämien asiakirjojen ja muiden mahdollisten selvitysten perusteella hänen osaamisensa sekä muut lähtökohtansa suhteessa vaatimuksiin ja tavoitteisiin

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa tapahtuvan osaamisen tunnistamisen yhteydessä 'osaaminen' viittaa myös ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomaan osaamiseen, josta oppijalla ei ole asiakirjoja, jotka riittävästi ilmaisivat taidon tason vastaavuutta tutkinnon perusteissa määrättyjen ammattitaitovaatimusten tai osaamistavoitteiden (2) kanssa.

Ammatillisessa koulutuksessa tapahtuvan osaamisen tunnistamisen yhteydessä [koulutuksen järjestäjän](#) edustaja selvittää hakijan tai opiskelijan saavuttaman osaamisen erilaisin menetelmin, mukaan lukien verkkosivusto www.osaan.fi. Niiltä osin kuin todennettu osaaminen vastaa suoritettavan tutkinnon osia tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueita, osaaminen tunnustetaan osaksi tutkintoa. Jos opiskelijalla on asiakirjojen tai muiden selvitysten perusteella osaamista, jonka perusteella tutkinto, tutkinnon osa tai yhteisten tutkinnon osien osa-alue on mahdollista suorittaa ilman osaamisen hankkimista, koulutuksen järjestäjän tulee ohjata opiskelija osoittamaan osaamisensa (ks. osaamisen osoittaminen). Osaaminen osoitetaan vain siltä osin, kuin sitä ei ole aiemmin arvioitu ja todennettu.

identification of prior learning: Englannin termi identification of prior learning on peräisin Euroopan unionin teksteistä, mutta nykyisin sitä käytetään laajemminkin. Termin ilmaus "prior learning" ei viittaa siihen, että tunnistettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen [koulutuksen \(2\)](#) aloittamista, vaan siihen, että osaaminen on aina hankittu ennen tunnistamistoimenpidettä.

Ks. myös [osaamisen tunnustaminen](#), osaamisen arviointi (2).

Käsitteen tunnus: c628

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 12.2.2021: Kokouksessa 15.12.2020 todettiin, että tämä käsite tarvitaan joko määritellä sanastossa tai sitten, jos OKSAsta lainattuja tietoja (yllä) ei ole tarvis lainkaan muuttaa, käsite voitaisiin jättää pelkästään OKSAan ja ikäänkuin viitata siihen. Ovatko käsitteen OKSAsta lainatut tiedot ok jatkuvan oppimisen näkökulmasta; mitä tarvitsisi mahdollisesti muokata?

30

osaamisen tunnustaminen

mieluummin kuin: aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen; AHOT; ahotointi

määritelmä

toimenpide, jossa opiskelijan osaaminen, joka vastaa suoritettavan tutkinnon perusteita, suoritettavan *koulutuksen (2)* perusteita tai tutkintovaatimuksia mutta on hankittu ja osoitettu toisessa yhteydessä sekä todennettu, sisällytetään osaksi tutkintoa

huomautus

Toisessa yhteydessä hankittu osaaminen tulee todentaa, mikä voi tapahtua esimerkiksi opiskelijan esittämällä todistuksella.

Esimerkiksi korkeakoulujen (1) osaamisen tunnustamisen prosessissa yksi tai useampi asiantuntija arvioi todennetun osaamisen ja valitun tutkinnon tutkintovaatimusten vastaavuuden sekä esittää tutkinnon myöntäjälle osaamisen tunnustamista tutkinnoksi tai sen osaksi.

Osaamisen tunnustaminen ja osaamisen tunnustaminen muodostavat yhdessä vastaavan toimenpiteen kuin opintosuorituksen hyväksilukeminen, mutta tunnustettava ja tunnustettava osaaminen voi olla muutakin kuin opintosuorituksia.

aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen; AHOT; ahotointi: Suomenkielinen termi aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen on tässä sanastossa merkitty epäsuositettavaksi termiksi, koska siitä saattaa syntyä virheellinen mielikuva, että tunnustettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen koulutuksen (2) aloittamista. (Osaaminen on kuitenkin aina hankittu ennen tunnustamistoimenpidettä.)

erkännande av tidigare förvärvad kompetens: Ruotsin sana kompetens (ilmauksessa "tidigare förvärvad kompetens") viittaa yksittäiseen taitoon. Taito-käsite on suppeampi kuin käsite osaaminen.

recognition of prior learning, accreditation of prior learning (2): Englannin termit recognition of prior learning ja accreditation of prior learning (2) ovat peräisin Euroopan unionin teksteistä, mutta nykyisin niitä käytetään laajemminkin. Termien ilmaus "prior learning" ei viittaa siihen, että tunnustettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen *koulutuksen (2)* aloittamista, vaan siihen, että osaaminen on aina hankittu ennen tunnustamistoimenpidettä.

Vrt. tutkinnon tunnustaminen.

Käsitteen tunnus: c629

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 12.2.2021: Kokouksessa 15.12.2020 todettiin, että tämä käsite tarvitaan joko määritellä sanastossa tai sitten, jos OKSAsta lainattuja tietoja (yllä) ei ole tarvis lainkaan muuttaa, käsite voitaisiin jättää pelkästään OKSAan ja ikäänkuin viitata siihen. Ovatko käsitteen OKSAsta lainatut tiedot ok jatkuvan oppimisen näkökulmasta; mitä tarvitsisi mahdollisesti muokata?

31

koulutuskokeilu

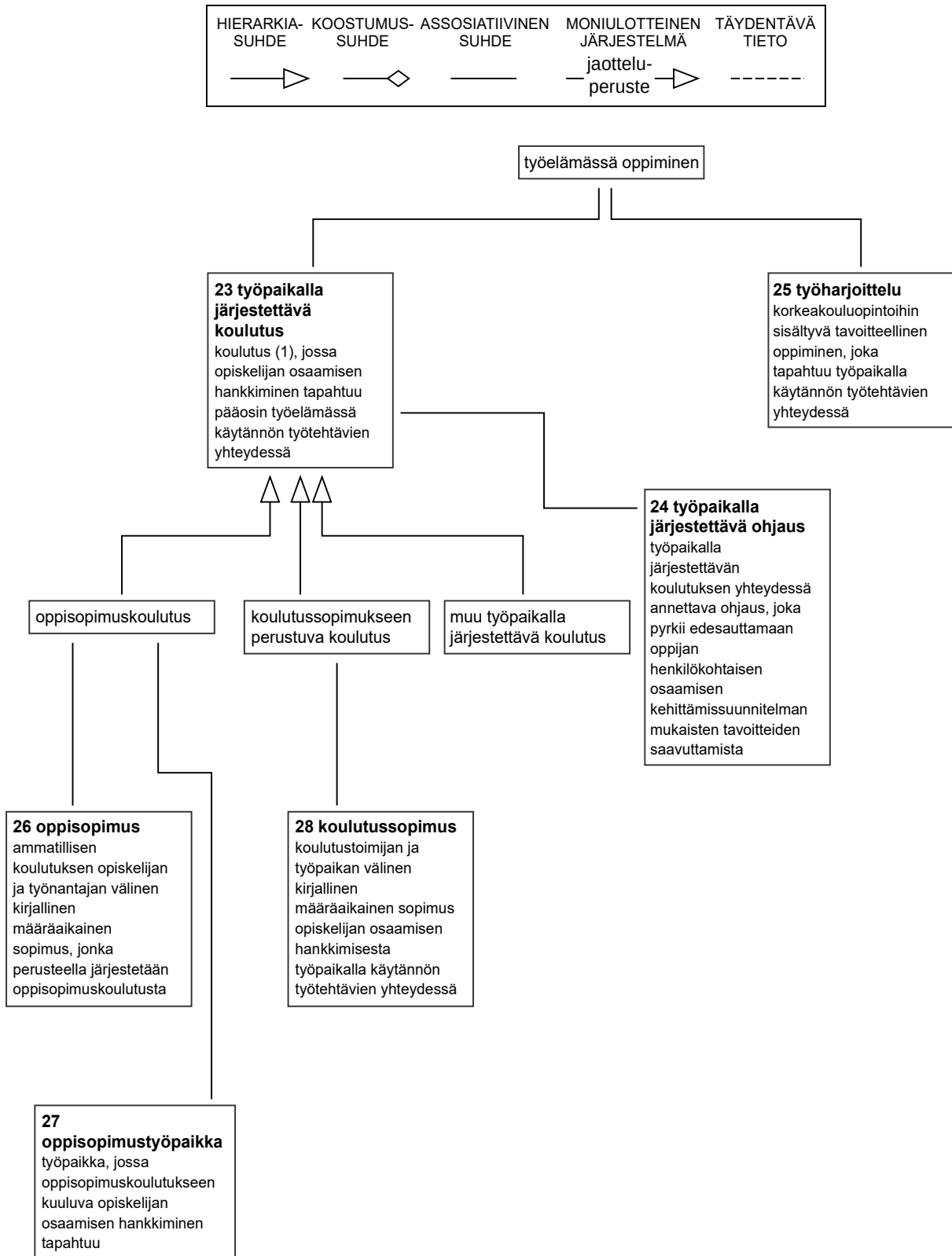
määritelmä

julkisten työllisyyspalvelujen henkilöasiakkaille tarkoitettu palvelu, jonka avulla selvitetään henkilön ammatinvalinta- ja uravaihtoehtoja osallistumalla lyhytaikaisesti *koulutukseen (2)* oppilaitoksessa

huomautus

Koulutuskokeilun tavoitteita ovat tutustuminen *koulutuksen (2)* sisältöön ja ammatin vaatimuksiin oman soveltuvuuden arvioimiseksi ja motivaation testaamiseksi sekä koulutukseen (2) hakeutumiseen liittyvän suunnitelman toteuttamiskelpoisuuden arviointi ja täsmentäminen.

Käsitteen tunnus: c72

Käsitekaavio 5. Työelämässä oppimisen muotoja.

Terminologin kysymys 26.2.2021: Onko kaavioluonnos järkevän näköinen kokonaisuus? Tarvitsisiko siihen lisää jotain tai muuttaa siinä jotain? Tai tarvitaanko tällaista kaaviota?

2 Opintojen rakenneyksiköitä

32

osaamiskokonaisuus (1)

määritelmä

opetuksesta vastaavan viranomaisen vahvistamien vaatimusten mukainen suoritus, josta tehdään hallintopäätös (???)

huomautus

Käsitteen tunnus: c76

Käsittekaavio: [Opintojen rakenneyksiköitä](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Vrt. micro credentials (*pieni osaamiskokonaisuus*). Tälle käsitteelle tulee EU-määritelmä (Jonnalta).

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: myös amk:ien käsite

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: eurooppalainen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehys 2017

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2020/tutkintojen-ja-muiden-osaamiskokonaisuuksien-viitekehys-laajenee>

Terminologin kysymys 26.2.2021: Ovatko eurooppalaisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä tarkoitetut osaamiskokonaisuudet (1) aina kokonaisen tutkinnon tai oppimäärän laajuisia vai toimiiko se yläkäsitteenä myös esim. käsitteille tutkinnon osa, opintokokonaisuus (2) tai micro credential (= *pieni osaamiskokonaisuus*)?

Terminologin kysymys 26.2.2021: Tämän käsitteen tulisi siis toimia yhteisenä yläkäsitteenä ainakin käsitteille tutkinto ja oppimäärä. Miten tämä käsitteen määritelmä poikkeaa käsitteen tutkinto määritelmästä? OKSAn 2. laitoksen mukaan **tutkinto** = opetuksesta (1) vastaavan viranomaisen vahvistamien vaatimusten mukainen suoritus, josta tehdään hallintopäätös

oppimäärä = perusopetukseen, lukiokoulutukseen tai niiden oppiaineeseen kuuluvien opintojen laajuus ja sisältö

33

<amatillinen koulutus>

tutkinnon osa

määritelmä

työelämän toimintakokonaisuuksien pohjalle rakentuva arvioitava osaamisen kokonaisuus, jollaisista amatillinen tutkinto muodostuu

huomautus

Sanaliittoa "tutkinnon osa" käytetään eri koulutussektoreilla, mutta amatillisessa koulutuksessa termi esiintyy tutkinnon perusteissa ja kyseessä on yo. tavalla määriteltävissä oleva käsite.

Amatillisessa koulutuksessa tutkinnon osia ovat amatillinen tutkinnon osa ja yhteinen tutkinnon osa. Amatilliset tutkinnon osat puolestaan jakautuvat pakollisiin tutkinnon osiin ja valinnaisiin tutkinnon osiin.

Amatillisessa koulutuksessa kukin tutkinnon osa suoritetaan siten, että opiskelija osoittaa osaamisen (ks. osaamisen osoittaminen) *näytössä* tai siten, että opiskelijan osaaminen tunnustetaan (ks. *osaamisen tunnustaminen*) lainsäädännössä tarkemmin määritellyllä tavalla.

Korkeakouluissa (1) amatillisen koulutuksen tutkinnon osa -käsitettä vastaa usein käsite *opintokokonaisuus* (2). Tietojärjestelmissä sekä amatillisen koulutuksen tutkinnon osia että korkeakoulujen opintokokonaisuuksia pidetään yhdentyypisinä *koulutuksina* (2). Amatillisesta koulutuksesta poiketen korkeakouluja (1) koskevat säännökset eivät kuitenkaan määrittele käsitettä tutkinnon osa. Korkeakouluissa tutkinnon osalla voidaan siis tarkoittaa periaatteessa mitä tahansa tutkintoa itseään pienempää osaa, eli käytännössä opintokokonaisuutta tai myös yksittäistä opintojaksoa.

Ks. arviointi (1).

Vrt. käsite valmentavan koulutuksen osa.

Käsitteen tunnus: c74

Luokka: <amatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opintojen rakenneyksiköitä](#)

<kieliversiointiin amatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys amatillisen englannin kielityöryhmälle 8.1.2020: OKSAssa on "tutkinnon osan" alakäsitteiden ("amatillinen tutkinnon osa", "yhteinen tutkinnon osa") englannin vastineissa on käytetty sanaa "unit". Tulisiko myös tutkinnon osa -yläkäsitteen kohdalla käyttää pelkästään tuota unit-termimuotoa? OKSAssa on tutkinnon osan kohdalla ollut synonyymeina myös "module" ja "subunit". Poistetaanko nämä, vai merkitään epäsuositettaviksi tms.? Viittaavatko module ja subunit samaan vai eri käsitteeseen kuin unit; onko esim. subunit "tutkinnon osan osa"?

Merjan kysymys amatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: pitää mielestäni lisätä sana preparatory. Ei toimi lain käännöksessä ilman sitä. ks esim. 50 § VET-laissa, ehdotus: Valmentavan koulutuksen osa on suoritettu... A unit of preparatory education and training is considered completed...

Terminologin kysymys 6.3.2020: Tulisiko siis ehdottaa OKSA-jaokselle, että lisättäisiin sanastoon käsite ?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Pitäisikö olla yhteinen yläkäsite tämän luvun käsitteille?

34

<korkeakoulut>

opintokokonaisuus (2)

määritelmä

korkeakoulututkintoon kuuluvien opintojen osa, joka muodostuu kahdesta tai useammasta yhtä tai useampaa aihepiiriä tai ongelma-aluetta käsittelevästä opintojaksosta

huomautus

Yliopistoissa opintokokonaisuuksia (2) ovat esimerkiksi tietyn alan tai monitieteiset perusopinnot, aineopinnot ja syventävät opinnot.

Ammatillisessa koulutuksessa puhutaan opintokokonaisuuksien (2) sijaan *tutkinnon osista*.

Tietojärjestelmissä sekä korkeakoulujen opintokokonaisuuksia (2) että tutkinnon osia pidetään yhdentyypisinä *koulutuksina (2)*.

Laaja opintokokonaisuus (2) voi sisältää osinaan myös toisia opintokokonaisuuksia (2).

Vrt. lukiokoulutuksen käsite opintokokonaisuus (1).

Käsitteen tunnus: c75

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opintojen rakenneyksiköitä](#)

Lähde: OKSA_02 (c263)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys 21.9.2020: On sovittu, että sanastoon tarvitaan käsite opintokokonaisuus. OKSAssa on määritelty kaksi samannimistä käsitettä, opintokokonaisuus (1) ja opintokokonaisuus (2). Kumpaa näistä käsitteistä (vai vielä jotain kolmatta) tässä työssä tarkoitetaan?

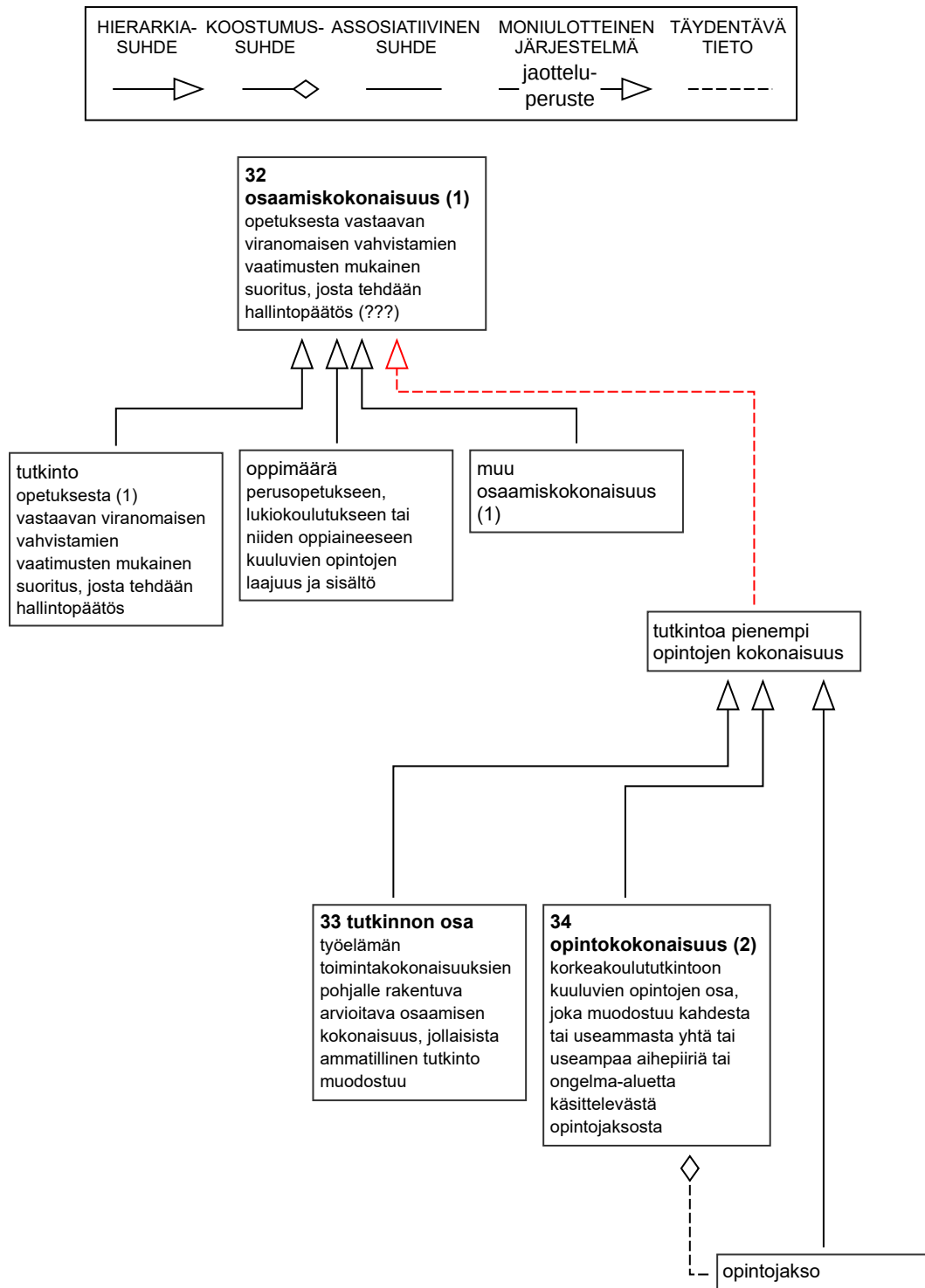
Sanastotyöryhmä 29.9.2020: työllistymissuunnitelmassa onko opintokokonaisuus-käsite? opintojen laajuus -merkityksessä?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Opintohallinnon tietojärjestelmien modifiointi -sanastossa kuvattu tietojärjestelmien kannalta

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kysymys: onko valmentavien, orientoivien ym. koulutusten sisällä vastaavia rakenneosia?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Marjut: voiko opintokokonaisuus muodostua koulutusrajat ylittäen?

Terminologin kysymys 26.2.2021: Tulisiko opintokokonaisuus-termin AMK-puolella käytettäväksi synonyymiksi merkitä osaamiskokonaisuus (2)?

Käsitekaavio 6. Opintojen rakenneyksiköitä.

Terminologin kysymys 26.2.2021: Miltä tämä käsitekaavioluonnos näyttää, kuvaako se sitä kokonaisuutta joka sanastossamme on keskeistä kuvata? Mitä käsitteitä mahdollisesti puuttuu? Onko jotain liikaa (esim. käsitteitä jotka voidaan jättää pelkästään OKSAssa määriteltäviksi)?

3 Tutkinnon suorittaminen tai osaamisen osoittaminen

35

<ammattillinen koulutus>

näyttö

määritelmä

toiminta, jossa opiskelija osoittaa käytännön työtehtäviä tekemällä, miten hyvin hän on saavuttanut ammatillisen tutkinnon perusteissa määritellyn keskeisen ammattitaidon ja osaamisen

huomautus

Ammatilliset tutkinnot (ammattillinen perustutkinto, ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto) suoritetaan näytön avulla.

Näyttö on yhdenlaista osaamisen osoittamista.

Näyttö korvaa ammatillisen koulutuksen aikaisemmat käsitteet ammattiosaamisen näyttö ja tutkintotilaisuus.

Ks. myös osaamisen arviointi.

Käsitteen tunnus: c77

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Lähde: OKSA_02 (c1318)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Sanastotyöryhmä 4.9.2020:

näyttö, näyttökoe

- "näyttökoe" ammatillisessa vanhentunut, mutta käytössä kk:issa

- <https://coursepages.uta.fi/tiep3/paasivu/syksy-2019/nayttokoe/>

- <https://www.jyu.fi/edupsy/fi/laitokset/kat/opiskelu/metodi/nayttokoe>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

4 Opetus, ohjaus ja valmennus

36

opetus

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on [oppiminen](#)

huomautus

Opetuksella ja [kasvatuksella](#) on osin yhteneväisiä tavoitteita.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen opetus, niin että termillä education viitataan opetuksen lisäksi muun muassa [kasvatukseen](#), [koulutukseen \(1\)](#) ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c149

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

Terminologin kommentti sanastotyöryhmälle 4.12.2020: Tämä käsite on lainattu sanastoon OKSAsta, tarvitaanko mukaan kokonaisuuteen?

Sanastotyöryhmä 15.12.2020: Voisiko opetuksen nähdä palveluna? Pohdintaa ja keskustelua täytyy jatkaa. Jos opetus olisi palvelu, niin olisiko tarve, joka palvelulla tyydytetään, oppiminen? --

Terminologin kommentti 12.2.2021: Opetus kannattanee määritellä palveluna vain siinä tapauksessa, että tultaisiin siihen tulokseen, että myös ohjaus ja valmennus määritellään palveluina.

37

ohjaus (1)

määritelmä

toiminta, jossa autetaan henkilöä selvittämään persoonallisuuttaan, motivaatiotaan ja kiinnostuksen kohteitaan ja jossa hänelle annetaan ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea, jotta hän pystyy paremmin määrittämään koulutukseen, opiskeluun tai työelämään liittyviä tavoitteitaan ja/tai saavuttamaan niitä

huomautus

Ohjaus on luonteeltaan neuvottelua, ja lopulliset päätökset tekee ohjattava itse tai alaikäisten kohdalla huoltaja.

Esim. ammatinvalinnanohjaukseen voi sisältyä testejä, joiden tuloksista ohjattava saa palautetta. Tavoitteet voivat olla ohjattavan omia tai ulkoapäin annettuja (esim. koulutuksessa opetussuunnitelman perusteissa).

Esimerkkejä ohjauksesta ovat oppilaanohjaus, opinto-ohjaus sekä [ammatinvalinta- ja uraohjaus](#).

Käsitteen tunnus: c84

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: ohjaus-käsite TEMin hallinnonalalla on jotain muuta kuin edellä oleva, OKSAssa määritelty (varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen alan) ohjaus; Kirsi-Marjalta saa lähteitä

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 21.9.2020: Mistä lähteistä kannattaa hakea tietoa ohjaus-käsitteestä (Vrt. edellä oleva OKSAn käsite [ohjaus](#))?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Mikä on olennainen ero ohjauksen ja [valmennuksen](#) välillä? Voisiko ero näkyä jo määritelmän tasolla, tai jos ei, niin se olisi hyvä kirjata huomautukseen.

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: tarve erottaa käsitteet opetus (1), ohjaus (1) ja valmennus

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: entä mentorointi, onko ohjauksen yksi muoto?

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: ohjauksessa kiinnostus kohdistuu ohjattavan ominaisuuksiin, motivaatioon, kiinnostuksen kohteisiin...

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: tästä eroa tieto- ja neuvontapalveluihin

Sanastotyöryhmä 23.11.2020: pitääkö tässä sanastossa määriteltävän ohjaus-käsitteen kattaa myös perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen ohjaus?

Lifelong Guidance Policy Development Glossary: "Help for individuals to make choices about education, training and employment"

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Onko ohjaus syytä rajata tässä sanastossa vain "koulutukseen, opiskeluun ja työelämään"?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Määritelmää muokattu viime kokouksessa keskustellun perusteella. Miten muokattava edelleen?

38

<varhaiskasvatus, opetus ja koulutus>

ohjaus (2); opintojen ohjaus <lukiokoulutus>

määritelmä

varhaiskasvatuksen ja *koulutuksen (1)* yhteydessä tapahtuva, vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jossa oppijan lähtökohdat huomioon ottaen annetaan oppijalle ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea tavoitteiden saavuttamiseksi

huomautus

Ohjausta voidaan antaa eri *oppimisympäristöissä*. Ohjaus voi olla toteutettu ajasta ja paikasta riippumatta.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan lasten tulee saada *oppimiseensa* henkilöstön ohjausta ja tukea.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan jokaisen opettajan tehtävänä on ohjata tukea tarvitsevaa oppilasta koulunkäynnissä ja eri oppiaineiden opiskelussa.

Perusopetuksessa ohjaus liittyy kaikkiin opetustilanteisiin, oppiaineisiin ja oppilaalle annettavaan arviointipalautteeseen. Ohjauksen tavoitteena on, että tukea tarvitsevan oppilaan itseluottamus, itsearviointi- ja oppimaan oppimisen taidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat.

Lukiokoulutuksessa käytetään termiä opintojen ohjaus. Sillä tarkoitetaan lukiokoulutuksen oppimäärää suorittavalle opiskelijalle opinto-ohjauksen lisäksi annettavaa henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan opiskelijalla on oikeus saada *opetusta (1)* ja ohjausta.

Vrt. oppilaanohjaus, opinto-ohjaus.

Käsitteen tunnus: c83

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Lähde: OKSA_02 (c1637)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken> <varhaiskasvatus englanti kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Tarvitaanko tätä käsitettä Jatkuvan oppimisen sanastossa?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.10.2020: Jos tämä käsite jätetään pois, *työpaikalla järjestettävän ohjauksen* huomautukseen täytyy sisällyttää tämän käsitteen määritelmä. -> Riina

4.12.2020: sisällytetty

39

<työ- ja elinkeinoviranomaisten toiminta>

valmennus

määritelmä

työ- ja elinkeinoviranomaisen toiminta, jonka tarkoituksena on kehittää henkilöasiakkaan tietoja, taitoja käyttäytymistä, jotta hän pystyy saavuttamaan työelämää koskevia tavoitteitaan

huomautus

Valmennusta annetaan esimerkiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) mainittuina palvelutuotteina. Työ- ja elinkeinoviranomaisen tarjoamissa valmennuksissa henkilöasiakas voi hakea ohjatusti työtä (työnhakuvalmennus), suunnitella omaa työuraansa (uravalmennus) tai kehittää valmiuksiaan toimia työelämässä (työhönvalmennus).

Käsitteen tunnus: c108

Käsitteekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

Kielitoimiston sanakirja: valmentaa = harjoittaa t. ohjata jkta t. joitakuita tavoitteellisesti

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Mikä on valmennuksen ja ohjauksen (2) välinen olennainen ero? Tällä hetkellä sitä on hankala hahmottaa. Ohjauksen alustava luonnosmääritelmä on "toiminta, jossa henkilön lähtökohdat huomioon ottaen annetaan hänelle *ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea* tavoitteiden saavuttamiseksi", ja esim. TE-palvelujen verkkosivustolla uravalmennusta on kuvattu "Uravalmennuksessa saat *tietoa, neuvontaa, ohjausta ja tukea* ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojesi selkiyttämiseen, koulutukseen hakeutumiseen ja työelämävalmiuksien kehittämiseen". Näiden perusteella käsitteiden sisältö vaikuttaa varsin samankaltaiselta... Mikä on näiden käsitteiden välinen olennainen ero?

Lifelong Guidance Policy Development Glossary: "A process designed to focus on skill development and behaviour change to deliver improved performance. Coaching is usually delivered one-to-one."

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Onko valmennus syytä (tai asiasisällöllisesti oikein) rajata tässä sanastossa vain "työelämään liittyviin" tavoitteisiin?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Määritelmää ja huomautusta muokattu viime kokouksessa keskustellun perusteella. Miten muokattava edelleen?

Sanastotyöryhmä 15.12.2020: Kirsi-Marjan määritelmäehdotus ("työ- ja elinkeinoviranomaisen palvelu, jossa henkilöasiakas hakee ohjatusti työtä, suunnittelee omaa työuraansa tai kehittää valmiuksiaan toimia työelämässä") tulee lainsäädännön perusteluista. Jos määriteltäisiin näin, niin termiä pitäisi tarkentaa (x-valmennus).

40

elinikäinen ohjaus

määritelmä

tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen avulla toteutettavien toimintojen kokonaisuus, joiden avulla kansalaiset voivat elämänsä eri vaiheissa tehdä omaa elämää, opiskelua sekä työtä koskevia suunnitelmia ja päätöksiä

huomautus

Elinikäinen ohjauksen kokonaisuuteen voidaan katsoa kuuluvan perusopetuksen oppilaanohjaus, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opinto-ohjaus ja MIKÄ KAIKKI MUU.

Käsitteen tunnus: c87

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: EU-konteksti

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 13.11.2020: Ovatko tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut (TNO) elinikäisestä ohjauksesta erillinen käsite? Vai liittyvätkö TNO-palvelut aina nimenomaan elinikäiseen ohjaukseen?

LLGP_glossary: Lifelong guidance = A range of activities that enables citizens of any age and at any point in their lives to identify their capacities, competences and interests, to make educational, training and occupational decisions and to manage their individual life paths in learning, work and other settings in which these capacities and competences are learned and/or used.

LLGP_glossary: COMMENT: This is an approach to guidance which does not see it as a one-off or single point in time activity. It argues for guidance to be delivered proactively and not just at transition points and refers to guidance activity undertaken throughout life (i.e. at any lifestage) and that takes a lifelong perspective (i.e. from early in school and throughout both working and non-working life).

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Miten määritelmää ja huomautusta muokattava? Viime kokouksessa puhuttiin, että elinikäinen ohjaus voisi olla palvelujen kokonaisuus, mutta toisaalta se voisi kai olla TNO-palvelujen avulla toteutettavien toimintojen kokonaisuus? Kumpi näkökulma on toimivampi tässä sanastossa?

41

ammatinvalinta- ja uraohjaus

määritelmä

työ- ja elinkeinopalvelujen tarjoama palvelu, jonka tarkoituksena on auttaa TE-toimiston henkilöasiakasta ammatinvalinnassa, ammatillisessa kehittämisessä, työelämään sijoittumisessa ja elinikäisessä oppimisessa

huomautus

Ammatinvalinta- ja uraohjauksen tavoitteena on auttaa asiakasta tunnistamaan edellytyksiään ja ammatillisia tavoitteitaan, arvioimaan niitä suhteessa työelämään ja koulutusmahdollisuuksiin sekä tekemään tämän perusteella työuraansa liittyviä tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

Käsitteen tunnus: c152

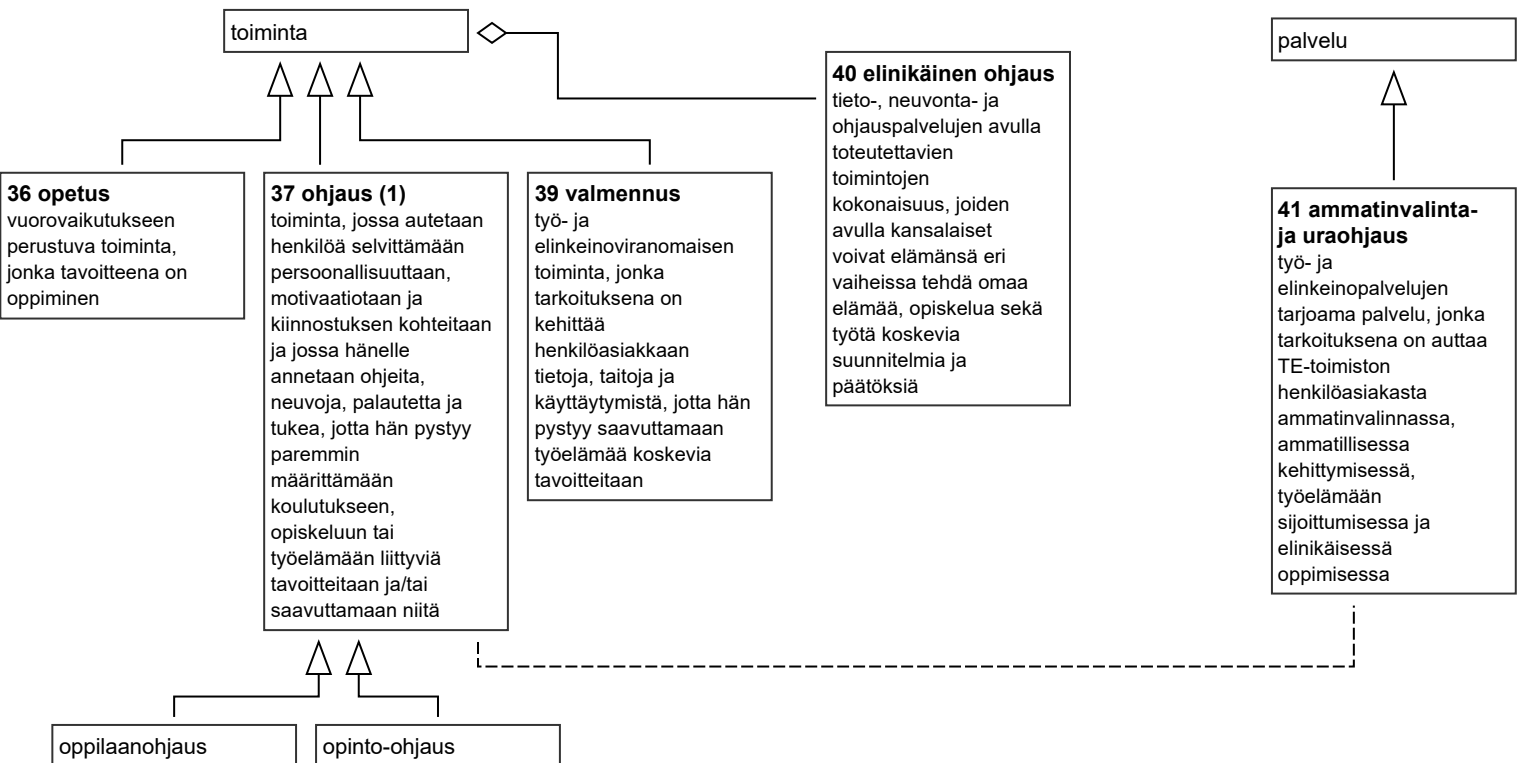
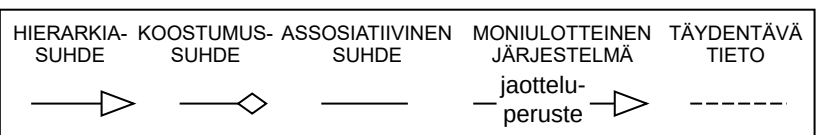
Käsitteekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

TainaR: TE-hallinnossa ei eroteta ammatinvalinnanohjausta ja uraohjausta, joten mielestämme se pitäisi olla tuossa sanastossa yhtenäisenäkin terminä kuvaten TE-toimiston ammatinvalinta- ja uraohjausta.

Ammatinvalinta- ja uraohjauksella tuetaan TE-toimiston henkilöasiakasta ammatinvalinnassa, ammatillisessa kehittämisessä, työelämään sijoittumisessa ja elinikäisessä oppimisessa. Tavoitteena on auttaa asiakasta tunnistamaan edellytyksiään ja ammatillisia tavoitteitaan, arvioimaan niitä suhteessa työelämään ja koulutusmahdollisuuksiin sekä tekemään tämän perusteella työuraansa liittyviä tarkoituksenmukaisia ratkaisuja. Henkilön ei tarvitse olla työnhakijana käyttääkseen palvelua. Ammatinvalinta- ja uraohjauksella tarkoitetaan TE-toimistojen psykologien tarjoamaa ammatinvalinta- ja urasuunnittelupalvelua. Ohjauksen tavoitteena on asiakkaan työllistyvyyden tukeminen, jotta työllistyminen olisi myöhemmin mahdollista. TE-toimiston psykologi arvioi tarvittaessa myös ammatillisen kuntoutuksen edellytyksiä ja ohjaa asiakkaan sopivalle kuntoutuspolulle, jos siirtyminen suoraan koulutukseen tai työmarkkinoille ei ole realistista. (konsultoitu avopsykologeja tämän määrittelyn osalta)

KMP: lain perustelutekstissä: Ammatinvalinta ja urasuunnittelupalvelu, ammatillisen kuntoutuksen palvelu ja koulutus- ja ammattitietopalvelu ehdotetaan yhdistettäväksi ammatinvalinta- ja uraohjaukseksi, jolla tuettaisiin henkilöasiakasta ammatinvalinnassa, ammatillisessa kehittämisessä, työelämään sijoittumisessa ja elinikäisessä oppimisessa. Ei siis ole vain psykologien tuottama palvelu.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 12.2.2021: Ovatko käsitteen tiedot (määritelmä ja huomautus) nyt ok?

Käsittekaavio 7. Opetus, ohjaus ja valmennus.

Terminologian kysymys sanastotyöryhmälle 7.12.2020: Nähdäänkö oppiaaohjaus, opinto-ohjaus ja ammatinvalinta- ja uraohjaus toimintana (= ohjaus-toiminnan alakäsitteinä) vaiko palveluina? Vai joku noista toimintana ja joku palveluina?

KMP, joulukuu 2020: eivätkös nämä ole käsittepiirteittäin kaikki palveluja, kuten myös koulutus? Koulutus pedagoginen palvelu ja muut muita asiakkaan elämäntilanteessa (oppija, työnhakija, työssä jne.) häntä jatkuvassa oppimisessaan tukevia palveluja?

5 Henkilön rooleja jatkuvassa oppimisessa

42

oppija

määritelmä

henkilö, joka osallistuu *varhaiskasvatukseen* tai *koulutukseen (1)* tai on eri tavoin hakeutumassa tai hakeutunut siihen elämän eri vaiheissa

huomautus

Käsite oppija on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi, oppilas, opiskelija ja hakija.

Ruotsin inlärare on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi (ruots. barn inom småbarnspedagogik), oppilas (ruots. elev) ja opiskelija (ruots. student). Mikäli oppija-termillä viitataan koulutukseen hakeutuvaan tai hakevaan henkilöön, ruotsin vastineena käytetään termiä sökande (3).

Ks. myös hakeutuminen, esiopetukseen ilmoittautuminen, kouluun ilmoittautuminen, haku painotettuun opetukseen, koulutukseen hakeminen.

Käsitteen tunnus: c80

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_02 (c221)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

43

opettaja

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on *opettaminen*

huomautus

Eri *koulutusasteilla* opettajille asetetaan erilaisia kelpoisuusvaatimuksia (vrt. *kelpoisuus*).

Julkisessa *koulutusjärjestelmässä* opettajat toimivat virkavastuulla.

Käsitteen tunnus: c78

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

44

kouluttaja

määritelmä

opettaja, joka opettaa lyhyissä, muun kun julkisen hallinnon järjestämissä (???) koulutuksissa (2)

huomautus

Käsitteen tunnus: c79

Terminologin kysymys 26.2.2021: Miten sanastossamme ajatellaan käsitteiden opettaja ja kouluttaja välinen suhde? Onko kouluttaja aina yhdentyypinen opettaja ("henkilö jonka tehtävänä on opettaminen")?

45

ohjaaja

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on antaa *ohjausta (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c82

Terminologin kysymys 26.2.2021: Mistä näkökulmasta määritellään? Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

46

työpaikkaohjaaja; vastuullinen työpaikkaohjaaja <ammattillisesta koulutuksesta annetussa laissa 531/2017>

ei: työpaikkakouluttaja (vanhentunut)

määritelmä

koulutussopimuksessa tai oppisopimuksessa sovittu, koulutustyöpaikkaa edustava henkilö, jonka vastuulla on antaa opiskelijalle *työpaikalla järjestettävää ohjausta*

huomautus

Työpaikkaohjaaja nimetään opiskelijan henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa, ja tieto työpaikkaohjaajasta kirjataan koulutussopimukseen tai oppisopimukseen.

Työpaikkaohjaajan tulee olla ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai työkokemukseltaan pätevä, eli hänellä tulee olla nk. ohjausosaamista. Myös muut työpaikan henkilöt voivat ohjata opiskelijaa osaamisen hankkimisessa, mutta tehtävään nimetyllä nk. vastuullisella työpaikkaohjaajalla on sovittuja vastuutehtäviä.

Työpaikkaohjaajan tehtävänä voi olla esimerkiksi huolehtia opiskelijan perehdytyksestä, osallistua koulutussopimuksen tai oppisopimuksen ja näytön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin, ohjata opiskelijaa tavoitteellisesti henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaan sekä antaa palautetta opiskelijan osaamisen kehittymisestä.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat *työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa* toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c81

Lähde: Tyop_jarj_koul_san_2019 (pdt26)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

6 Oppiminen

47

oppiminen

määritelmä

prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä

huomautus

Eryityisesti *varhaiskasvatuksessa* ja perusopetuksessa painottuu oppimaan oppiminen, joka voidaan määritellä prosessiksi, joka edistää yksilön kykyä omaksua uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä.

Käsitteen tunnus: c88

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_02 (c118)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

48

elinikäinen oppiminen

määritelmä

oppiminen, joka jatkuu ihmisen koko eliniän

huomautus

Elinikäisen oppimisen käsitteellä halutaan korostaa, että oppimista tapahtuu myös muulloin kuin esimerkiksi perusopetuksen aikana tai henkilön ensimmäiseen tutkintoon tähtäävässä *koulutuksessa (1)*. Elinikäinen oppiminen alkaa jo ennen oppivelvollisuutta ja jatkuu termin mukaisesti elämänkaaren loppuun saakka.

Elinikäistä oppimista tapahtuu paitsi erilaisissa *koulutuksissa (2)*, myös kaikissa arjen ja työn tilanteissa.

Käsitteen tunnus: c89

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_02 (c753)

Terminologin kommentti 21.9.2020: Käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAn 1. laitoksesta.

Totti Tuhkanen, TY, 8/2020: Vrt. <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/vaitos/elinikaisen-oppimisen-politiikassa-maaritellaan-kasitys-vaadittavasta>

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: elinikäinen oppiminen: kansallisessa kielenkäytössä siirrytty jatkuvaan oppimiseen, mutta EU-kielenkäytössä elinikäinen oppiminen edelleen voimissaan

Terminologin kysymys jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmälle 21.9.2020: Pidetäänkö tämä käsite tässä sanastossa, vai riittääkö että on OKSAssa? Jos pidetään, miten tietoja muokattava?

jatkuva oppiminen

määritelmä

oppiminen, jossa yksilö omaksuu tietoja ja taitoja, jotka ovat hyödyllisiä tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa

huomautus

Jatkuvaa oppimista voi tapahtua esimerkiksi jatkuvan opiskelun kautta. Jatkuvalla opiskelulla tarkoitetaan opiskelua, jonka tarkoituksena on hankkia tietoja ja taitoja, joita tarvitaan tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa.

Jatkuva oppiminen -käsite on lähes synonyyminen käsitteen **elinikäinen oppiminen** kanssa. Käsite ja termi jatkuva oppiminen on otettu käyttöön muutoksenhallinnan tueksi.

Käsitteen tunnus: c90

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Lähde: OKSA_01 (c1639)

OKSA-jaos 30.8.2019: Onko yläkäsite **oppiminen** (prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttavaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä) vai **opiskelu** (toiminta, jossa henkilö käyttää aikaa ja tietoista huomiota uusien tietojen tai taitojen omaksumiseen tai osaamisen kartuttamiseen)?

OKSA-jaos 30.8.2019: elinikäinen oppiminen vs. jatkuva oppiminen, eroja:

- subjektin aktiivisuus
- yksilön kyky hankkia osaamista
- työelämässä tarvittava osaaminen vs. (myös) yleissivistävyys?

OKM:n määritelmä (verkkosivuilta): Jatkuvalla oppimisella tarkoitetaan osaamisen kehittämistä ja uudistamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Sillä vastataan mm. uudelleen- ja täydennyskoulutustarpeisiin, joita teknologian kehitys ja työn murros tuo.

Sitra: <https://media.sitra.fi/2019/05/27150539/jatkuvan-oppimisen-rakenteita-maailmalla.pdf>

Seija Rasku 9.9.2019: Alla on tämänhetkisen luonnosversion määritelmää [EU-kontekstista]. Mitään lopullista ja hyväksyttyä ei vielä ole: "*Continuous learning complements and updates the concept of life-long learning by emphasizing continuity, permeability, accumulation, multiple and seamless transitions in education and training as with an aim to ensure continuous learning paths throughout the lifespan. Concept of continuous learning urges more proactive roles from individual learners, society and employers, with an aim to empower, guide and motivate people to reach their potentials both in employment and as citizens throughout their lives. Systemic and strategic policymaking is required to ensure that education and training systems are open, future-oriented and consistent with the aims of continuous learning. Continuous learning approaches should cover all levels and forms of education from early childhood to post-retirement age, support individual choices, skills anticipation, aim to empower and generate motivation to learn. Coordination with other relevant policy sectors is imperative for successful continuous learning systems.*"

Kirsi-Marja Putkonen 12.9.2019: Jos elinikäinen oppiminen on yksilön prosessi, niin millä vastaavalla käsitteellä kuvataan yksilöiden muodostamien yhteisöjen oppimista? Oppivasta organisaatiosta puhuttiin viime vuosikymmeninä, ennen globaalia käsitystä yhteisestä maapallosta. Kun "noustaan tarpeeksi ylös" ja havainnoidaan koululuokkia, työyhteisöjä, kuntia ja kaupunkeja, valtioneuvostoa, Suomea ja maapalloa niin voisiko yhteisöjen oppimista kuvata käsitteellä jatkuva oppiminen? Se olisi siis oppivien yksilöiden yhdessä yhteisön tasolla tuottamaa. Ja kun tähän yhtälöön lisätään vielä tekoäly, niin saadaan kuvattua jotain sellaista, jota ei ole vielä määritelty. Ja tarpeeksi kokonaisvaltaisesti.

Terminologin kysymys 12.9.2019: Onko tarpeen muokata tämän käsitteen tietoja, jotta saadaan tehtyä riittävä ero käsitteeseen elinikäinen oppiminen (jos ero on tarpeen tehdä)?

Totti Tuhkanen 4.9.2020: Jatkuvan ja elinikäisen oppimisen laajahko käsitteanalyysi (väitös) <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/vaitos/elinikaaisen-oppimisen-politiikassa-maaritellaan-kasitys-vaadittavasta>

50

formaali oppiminen; muodollinen oppiminen; virallinen oppiminen

määritelmä

oppiminen, joka tapahtuu maan (virallisen/julkisen/??) koulutusjärjestelmän mukaisessa *koulutuksessa (1)*

huomautus

Formaali oppiminen on julkisen hallinnon / *opetuksesta* vastaavien viranomaisten (?) tai julkisen hallinnon hyväksymien yksityisten toimijoiden organisoimaa. Formaali oppiminen johtaa *opetuksesta* vastaavien viranomaisten vahvistamien vaatimusten mukaisiin tutkintoihin tai oppimääriin.

Formaaliin oppimiseen luetaan esimerkiksi perusopetuksessa, toisen asteen koulutuksessa ja korkeakoulutuksessa sekä aikuiskoulutuksessa (?) tapahtuva oppiminen.

Käsitteen tunnus: c91

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Nämä (formaali, informaali ja non-formaali oppiminen) ovat EU:ssa käytettyjä käsitteitä

<http://www.young-adults.eu>: Formal learning refers to what takes place in the education and training system of a country. It is official, structured, organised by public organisations or recognised private institutions and results with formal certification and formal level of qualification which is recognised by relevant national educational authorities. Formal education is usually organised as full – time education and is organised as a continuous process with defined stages. Formal education encompasses primary, lower and upper secondary education, higher and university education that culminate in the achievement of a degree or a professional qualification or diploma or a recognised certification as well as adult education programmes.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Mikä olisi sopiva suomenkielinen termi (nimitys) tälle käsitteelle? Onko muodollinen oppiminen ok? Laitetaanko se ensisijaiseksi eli suositettavaksi termiksi? Entä mitä tehdään termimuodolle virallinen oppiminen, onko se "sallittava" synonyymi?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Miten määritelmää ja huomautuksia pitää muokata?

51

non-formaali oppiminen; epämuodollinen oppiminen; epävirallinen oppiminen

määritelmä

oppiminen, joka tapahtuu koulutukseksi (1) organisoidussa, mutta maan (virallisen/julkisen/??) koulutusjärjestelmän ulkopuolisessa *koulutuksessa* (1)

huomautus

Non-formaali oppiminen on oppijan kannalta tavoitteellista.

Non-formaali oppiminen ei johda kansallisten opetuksesta vastaavien viranomaisten hyväksyntään tutkintoihin.

Non-formaalia oppimista tapahtuu esimerkiksi ase- ja siviilipalveluksessa sekä yksityisten koulutuksenjärjestäjien koulutuksissa (2).

Käsitteen tunnus: c93

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Nämä (formaali, informaali ja non-formaali oppiminen) ovat EU:ssa käytettyjä käsitteitä

Terminologin kysymys 22.9.2020: Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

Learning which is embedded in planned activities not explicitly designated as learning (in terms of learning objectives, learning time or learning support), but which contain an important learning element. Non-formal learning is intentional from the learner's point of view. It typically does not lead to certification. Source: Cedefop, 2003.

<http://www.young-adults.eu>: Non-formal learning is characterised by a deliberate choice of the person, which takes place outside of the systems mentioned above, in any organisation pursuing educational and training purposes, even volunteering, the national civil service, private social service and in enterprises. Thus, non – formal education is any type of structured and organised learning which is institutionalised, intentional and planned by an educational provider, but which does not lead to formal level of qualification recognised by the relevant national education authorities. People of all age groups can participate in non - formal education which can be offered through courses, workshops, seminars.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Mikä olisi sopiva suomenkielinen termi (nimitys) tälle käsitteelle? Onko epämuodollinen oppiminen ok? Laitetaanko se ensisijaiseksi eli suositettavaksi termiksi? Entä mitä tehdään termimuodolle epävirallinen oppiminen, onko se "sallittava" synonyymi?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Miten määritelmää ja huomautuksia pitää muokata?

52

informaali oppiminen; arkioppiminen

määritelmä

oppiminen, joka tapahtuu arkipäivän toiminnassa ja ympäristöissä, joita ei ole organisoitu erityisesti *koulutukseksi (1)*

huomautus

Informaali oppiminen ei oppijan kannalta ole välttämättä tavoitteellista.

Informaalia oppimista tapahtuu esimerkiksi arkielämän erilaisissa vuorovaikutustilanteissa: työssä, perheen tai suvun kesken ja vapaa-ajalla.

Käsitteen tunnus: c92

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Nämä (formaali, informaali ja non-formaali oppiminen) ovat EU:ssa käytettyjä käsitteitä

Terminologin kysymys 22.9.2020: Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

Cedefop Terminology of European education and training policy,

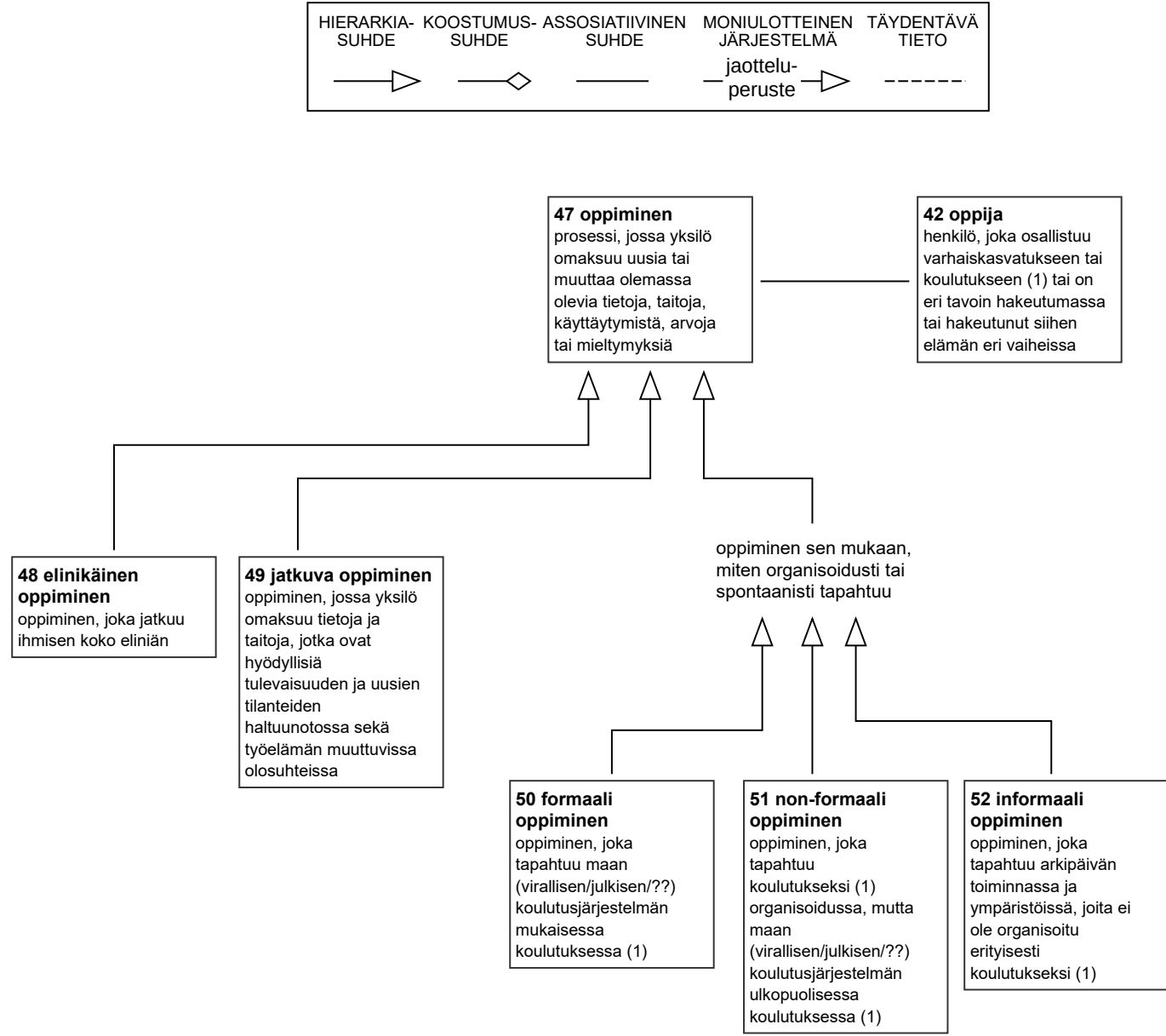
http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4064_en.pdf (21.9.2011): "Learning resulting from daily activities related to work, family or leisure. It is not organised or structured in terms of objectives, time or learning support. Informal learning is in most cases unintentional from the learner's perspective. (...) informal learning outcomes do not usually lead to certification but may be validated and certified in the framework of recognition of prior learning schemes; (...) informal learning is also referred to as experiential [IATE:1404130] or incidental/random learning."

<http://www.young-adults.eu>: Informal learning, lastly, is also developed whether or not there is a deliberate choice and is realised in the performance, by any person, of activities in everyday situations and interactions that take place in them, within the context of work, family and leisure, i.e. it is without external support and is not institutionalised. In the educational process, therefore, the soft dimensions come into play such as teaching styles and management of interactions that enable, especially those who do not have access to the resources that allow them to be active and able participants, to make use of knowledge to achieve their personal ambitions. Furthermore, this also attenuates or reinforces motivations, expectations, intentions, self-representations and practices of inclusion and exclusion, discrimination and social hierarchisation.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Mikä olisi sopiva suomenkielinen termi (nimitys) tälle käsitteelle? Onko arkioppiminen ok? Laitetaanko se ensisijaiseksi eli suositettavaksi termiksi?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 10.12.2020: Miten määritelmää ja huomautuksia pitää muokata?

Käsittekaavio 8. Oppiminen.

7 Osaaminen

53

osaaminen

määritelmä

tietojen ja *taitojen* kokonaisuus

huomautus

Osaamiseen sisältyy *henkilön (1)* tiedot, taidot, käyttäytyminen, arvot ja mieltymykset.

Henkilön (1) osaaminen kehittyy koulutuksesta, työkokemuksesta ja *vapaa-ajan toiminnasta*.

Työmarkkinatorissa osaamista kuvataan ESCO-luokituksen taidot/osaaminen-kokonaisuuden (skills and competences) mukaisilla tiedoilla.

Käsitteen tiedot perustuvat Työllisyyspalvelujen sanaston 9/2020 luonnoksen tietoihin.

Käsitteen tunnus: c95

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID11)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: "competence: ability to apply learning outcomes adequately in a defined context (education, work, personal or professional development). or ability to use knowledge, skills and personal, social and/or methodological abilities, in work or study situations and in professional and personal development."

https://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdfhttps://www.cedefop.europa.eu/files/4117_en.pdf

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Vrt. OKSAn oppimistulokset-käsitteeseen

Terminologin kysymys 22.9.2020: Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: olisi perusteltua pitää tämä Jatkuvan oppimisen sanastossa, tähän liittyy paljon eri näkökulmia / tapoja nähdä

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: formaalissa koulutuksessa mukana myös arvot, asenteet, tahto jne...?

Terminologi Mari Suhonen / Sanastokeskus 12.11.2020: Millä aikataululla käsittelette osaaminen-käsitettä jatkuvan oppimisen sanastossa? Mun pitää nyt valmistella osaamista valtionavustussanastoon, ja siinä halutaan erilainen määritelmä kuin työllisyyspalvelujen sanastossa (ei taitoja ja tietoja). Tämänhetkinen ehdotus on: "henkilön valmius suoriutua erilaisista tehtävistä ja rooleista". Onko tämä liian kapea näkökulma?

Riina-terminologin muistiinpano itselleen 12.11.2020: Kun jatkuvassa oppimisessä päästään tähän käsitteeseen, kysy Marilta valtionavustussanaston määritelmää, niin voi verrata/yhtenäistää/kommentoida.

54

sertifioitu osaaminen; todennettu osaaminen

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c96

Terminologin kysymys 22.9.2020: Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

8 Luokitteluja

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: ammattiala, koulutusala, osaamisala, toimiala: kaksi ensimmäistä perinteisiä; kolmas ammatillisessa
55

koulutusala

määritelmä

luokka, jollaisiin *koulutusjärjestelmän* mukaiset *koulutukset (2)* jaotellaan sen perusteella, miten ne sijoittuvat tieteen, yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Koulutusosaluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, seurantaan ja säätelyyn.

Opetushallinnon Koulutusala 2002 -luokittelun mukaisia koulutusaloja ovat esimerkiksi kulttuuriala sekä tekniikan ja liikenteen ala.

Koulutusosaluokitteluja on tällä hetkellä (kesäkuu 2013) neljä: opetushallinnon Koulutusala 2002- ja Opintoala 1995 -luokittelut, ISCED-luokittelu sekä Tilastokeskuksen koulutusosaluokittelu.

Käsitteen tunnus: c97

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Lähde: OKSA_02 (c128)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

56

ammattiala

määritelmä

ammatteja koskeva luokittelu, joka kuvaa ammattien sijoittumista yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Ammattialoja ovat esimerkiksi elektroniikka, sähköteollisuus ja kauneudenhoitoala.

Käsitteen tunnus: c98

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Totti Tuhkanen 2.9.2020: On OKSAssa; pitääkö päivittää ilmaisuvoimaisemmaksi?

57

<amatillinen koulutus>

osaamisala

ei: koulutusohjelma (1) (vanhentunut)

määritelmä

itsenäiseen työelämän toimintakokonaisuuteen liittyvä suuntautuminen ammatillisen tutkinnon sisällä

huomautus

Esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan ammatillisessa perustutkinnossa osaamisalana voivat olla lasten ja nuorten hoidon ja kasvatuksen osaamisala tai vammaistyön osaamisala.

Käsitteen tunnus: c99

Luokka: <amatillinen koulutus>

Lähde: OKSA_02 (c299)

<kieliversiointiin jos OPH>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAssa. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

58

toimiala

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c100

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Tarvitaan määritellä.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä näkökulmasta määritellään? Mistä tietoa määritelmän pohjaksi?

59

osaamislukitus

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c101

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: • yläkäsite joka voitaisiin määritellä • esim. escon taitopilari

9 Todistus

60

todistus

määritelmä

asiakirja, joka todistaa *opetukseen (1)* tai *koulutukseen (1)* osallistumisesta, *koulutuksen (2)*, tutkinnon, oppimäärän tai *näytön* suorittamisesta, oppimisen tai opintojen etenemisestä tai muusta *oppijan* koulutusprosessiin liittyvästä tapahtumasta tai seikasta

huomautus

Esiopetuksessa käytettävä todistustyyppi on lukuvuoden päätteeksi annettava esiopetuksen osallistumistodistus.

Perusopetuksessa käytettävät todistustyypit ovat lukuvuositolistus, välitolistus, päättötolistus ja erotodistus sekä erityiseen tutkintoon liittyvät todistukset eli tolustus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta, tolustus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä ja tolustus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

Ammatillisessa koulutuksessa toldestustyyppit ovat tutkintotolustus, tolustus suoritetuista tutkinnon osista, tolustus opiskelijan osaamisesta, tolustus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta, tolustus suoritetuista koulutuksen osista ja tolustus koulutukseen osallistumisesta (yhtäältä tutkintokoulutukseen ja toisaalta valmentavaan koulutukseen osallistumisesta). Lisäksi ammatillisessa koulutuksessa voidaan antaa tolustus osaamisesta.

Lukiokoulutuksessa käytettävät toldestustyyppit ovat päättötolustus, tolustus lukion oppiaineen oppimäärän suorittamisesta ja erotolustus. Päättötoldestukseen voi sisältyä liiteinä muita toldestuksia.

Korkeakouluissa (1) käytettäviin toldestustyyppihin kuuluu muiden muassa tutkintotolustus. Lisäksi korkeakouluissa (1) annetaan toldestuksia esimerkiksi *erikoistumiskoulutuksen* suorittamisesta. Korkeakoulun (1) opiskelijalle voidaan antaa tolustus suoritetuista opinnoista myös opiskelun kestäessä. Yliopistojen ja ammatikorkeakoulujen toldestuksista säädetään asetuksissa [794/2004](#) ja [1129/2014](#).

Vapaassa sivistystyössä yleisimmin käytettävä toldestustyyppi on osallistumistolustus. Käytössä on myös tolustus opiskelijan osaamisesta.

Käsitteen tunnus: c102

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Luokka: <arviointi>

Lähde: OKSA_02 (c1386)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin OKSAsta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

61

osaamistolustus

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c103

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Liittyy myös micro credentials -käsitteeseen, joka on myös toldesti osaamisesta. Esim. rakentamisesta toldesti, joka ilmaisee että osaa tehdä tiettyä vaihetta.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä luotettavaa tietoa määritelmän pohjaksi?

62

pätevyystodistus

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c104

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Vrt. toimialakohtaiset pätevyysrekisterit

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Mistä luotettavaa tietoa määritelmän pohjaksi?

63

työtodistus

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c105

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Selvitettävä, onko määritelty jossain.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: otetaan mukaan sanastoon

10 Pätevyys ja kelpoisuus

64

<työnhaku>

pätevyys; ammattipätevyys

määritelmä

se, että henkilö täyttää työtehtävään liittyvät vaatimukset

huomautus

Työtehtävään liittyvien vaatimusten täyttämisen voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet pätevyys ja *kelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: c106

Lähde: OKSA_02 (c763)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tämän käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAsta. Sopivatko sellaisinaan vai pitääkö muokata?

65

<koulutus, työnhaku>

kelpoisuus

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että henkilö täyttää *koulutukseen (2)* tai työtehtävään valituksi tulemisen edellytykset

huomautus

Koulutukseen (2) liittyvien edellytysten täyttämiseen viitataan täsmällisemmin termillä hakukelpoisuus.

Työtehtävään liittyvien edellytysten täyttämisen voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet kelpoisuus ja *pätevyys*.

Ks. myös pääsyvaatimukset.

Käsitteen tunnus: c107

Lähde: OKSA_02 (c755)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: kelpoisuus ja pätevyys ovat toistensa lähikäsitteitä. Mainitaan käsite "kelpoisuusehdot" tarvittaessa kelpoisuuden huomautuksessa.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Sanastoon haluttiin käsite kelpoisuus. Tämän käsitteen tiedot ovat peräisin OKSAsta. Sopivatko sellaisinaan vai pitääkö muokata?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Onko tarpeen mainita tämän käsitteen yhteydessä kelpoisuusehdot-käsitteestä? Jos, mitä?

11 Mahdollisesti mukaan otettavia käsitteitä

11.1 Ammatti

66

ammatti

määritelmä

samankaltaisia *ansiotöitä* hoitavien *henkilöiden* rooli, joka perustuu henkilön tulonsaantitarkoituksessa tekemään työhön tai tämän saamaan koulutukseen

huomautus

Käsitteen tiedot perustu Ydinsanastoryhmän julkaisemiin tietoihin, ks. [ammatti](#).

Käsitteen tunnus: c112

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID51)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: soveltuisiko tähän Tilastokeskuksen

[/http://www.tsk.fi/tiedostot/pdf/Tyohon_liittyvia_tilastokasitteita_2018-08-28.pdf](http://www.tsk.fi/tiedostot/pdf/Tyohon_liittyvia_tilastokasitteita_2018-08-28.pdf) sisältämä määritys?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Kommentoidaan tätä käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Mikäli Työllisyyspalvelujen sanaston käsite ei sovi Jatkuvan oppimisen näkökulmaan, määritellään tämä käsite tässä sanastoprojektissa.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Tilastokeskuksella oma näkemys, verrattava. Vrt. myös Ydinsanastoryhmän määritelmäluonnos.

11.2 Työ

67

työ

määritelmä

tehtävien ja velvollisuuksien kokonaisuus, jota työntekijä tai -suorittaja hoitaa työnantajan tai työnteittäjän lukuun tai työllistäessään itse itsensä

huomautus

Ansiotyö-termiä käytetään korostettaessa sitä, että työ tehdään palvelussuhteessa tai toimeksiantosuhteessa ja siitä maksetaan palkkaa tai se tuottaa yrittäjä- tai myyntituloa.

Käsitteen tunnus: c113

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID10)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: "tarkoittaa jonkin tehtävän suorittamiseen tähtäävää pitkäjännitteistä, aktiivista ja tavoitteellista toimintaa, joka liittyy tyypillisesti toimeentulon hankkimiseen (ansiotyö) tai yksilön omien taikka hänen lähipiirinsä aineellisten tarpeiden tyydyttämiseen (kotityö). Muunlaista työtä kutsutaan vapaaehtoistyöksi. Työn ensisijaisena motiivina voi olla myös rentoutuminen, kuten saattaa olla laita esimerkiksi käsitöissä tai puutarhanhoidossa. Jako ruumiilliseen ja henkiseen työhön on jossain määrin harhaanjohtava, koska lähes kaikessa työssä on olennaisena edellytyksenä älykkyyden ja kokemuksen opettamat seikat" Lähde: Fakta-tietosanakirja [-:] 1976

Totti Tuhkanen 2.9.2020: metkaa, että 'työ' ei sisälly määriteltäviin käsitteisiin Työhön liittyviä tilastokäsitteitä. Sanastoluonnos 2018-08-28 (Tilastokeskus/Sanastokeskus) -dokumentissa.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Työllisyyspalvelujen sanastossa työ -> ansiotyö

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

68

työtehtävä

määritelmä

tehtävä, jota *työntekijä* tai työnsuorittaja hoitaa *ansiotyössään*

huomautus

Käsitteen tunnus: c114

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID60)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

69

työpaikka (1)

määritelmä

yhden tai useamman *työtehtävän* kokonaisuus, jota *henkilö* hoitaa *ansiotyönä*

huomautus

Käsitteen tunnus: c115

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID39)

Työllisyyspalvelujen sanaston terminologi: Käsiteltävänä myös tietoalustan työssä.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

70

työnsuorituspaikka

ei: työpaikka (2)

määritelmä

työnantajan ja työntekijän sopima paikka, jossa työntekijä tekee *ansiotyötä*

huomautus

Työnsuorituspaikka voi olla työnantajan osoittama tai työntekijän itsensä valitsema.

Esimerkiksi *etätyössä* työntekijän pitää ilmoittaa kaikki mahdolliset työnsuorituspaikat työnantajalle muun muassa työntekijän lakisääteisen vakuutusturvan toteutumisen vuoksi.

Esimerkiksi vuokratyöntekijän työnsuorituspaikka on muu kuin hänen *työnantajansa* (eli vuokratyönantajan) toimipiste.

Käsitteen tunnus: c116

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (ID70)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

71

työhön perehdyttäminen

määritelmä

perustietojen antaminen työntekijälle työorganisaatiosta ja sen tavoitteista sekä työoloista

huomautus

Käsitteen tunnus: c117

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työsuojelusanastosta (Sanastokeskus 2006). Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: mukaan jos ehditään (hyvin tarkan tason käsite)

72

työnopastus

määritelmä

työntekijän tutustuttaminen työtehtäviinsä, työmenetelmiin ja työvälineisiin sekä turvallisiin ja terveellisiin toimintatapoihin työssä

huomautus

Käsitteen tunnus: c118

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työsuojelusanastosta (Sanastokeskus 2006). Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitaanko muokata?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: mukaan jos ehditään (hyvin tarkan tason käsite)

11.3 Todistus

73

sertifikaatti

määritelmä

todistus tietystä todennetusta *osaamisesta*, joka perustuu muun kuin viranomaisen asettamiin vaatimuksiin

huomautus

Sertifikaatti-termiä käytetään erityisesti IT-alan yritysten myöntämistä todistuksista. Usein tällainen sertifikaatti on voimassa vain määräajan, minkä jälkeen se pitää uusia.

Käsitteen tunnus: c119

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (TEID10)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

74

lupa

määritelmä

toimivaltaisen tahon *toimijalle* myöntämä oikeus tiettyyn luvanvaraiseen toimintaan

huomautus

Lupa voi olla esimerkiksi ajokortti, tulityöluja tai hygieniapassi.

Käsitteen tunnus: c120

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta. Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

11.4 Oppiminen

75

vertaisoppiminen

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c121

Totti Tuhkanen 2.9.2020: on OKSAn työversion luvussa Lisättäväksi ehdotettuja -> perustelut.

Totti Tuhkanen 2.9.2020: Määrytyksiä, ks. <https://iate.europa.eu/entry/result/915181/all>

<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Nimitys:vertaisoppiminen>

tiia.puputti@jyu.fi: "on keino aktivoida ja lisätä vuorovaikutusta sekä tukea minäpystyvyyden tunnetta ja oman osaamisen jakamista."

viittaavia termejä: Peer-learning, Peer-to-peer learning, Peer-supported learning, Peer tutoring, Peer assessment, Peer support, Cooperative learning.

Mikko Hartikainen 4.9.2020: onko löydettävissä riittävän selkeä, tarkkarajainen tarkoite/tarkoitteet, näille on paljon lähikäsitteitä ts. pedagogisia malleja?), entä vertaispalaute/arviointi, itsearviointi

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: vertaisoppiminen ja yhteisöllinen oppiminen: menetelmiä. Jos otetaan sanastoon, pitäisikö sitten ottaa myös muita vastaavia käsitteitä?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

76

yhteisöllinen oppiminen

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c122

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\)](#) ja [koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

Mikko Hartikainen 4.9.2020: tulisiko sisältyä, ts. arkioppiminen?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: vertaisoppiminen ja yhteisöllinen oppiminen: menetelmiä. Jos otetaan sanastoon, pitäisikö sitten ottaa myös muita vastaavia käsitteitä?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

11.5 Osaaminen

77

tiedot

määritelmä

oppimalla tapahtuneen asioiden omaksumisen tulos

huomautus

Tiedot muodostuvat työ- tai opintoalaan liittyvien faktojen, periaatteiden, teorioiden ja käytäntöjen kokonaisuudesta.

Tiedot vastaa ESCO-luokituksen tiedot-käsitettä (knowledge).

Käsitteen tunnus: c123

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (TEID13)

Totti Tuhkanen 2.9.2020: pohjaa <https://iate.europa.eu/entry/result/1568103/all> ja tekhn-näkökulma, että taito on nimitys jotakin uutta tuottavalle tai jonkin tavoitteen saavuttavalle kyvykkyydelle.

Totti Tuhkanen 2.9.2020: voisiko pohjana olla määritykset

http://tieteentermipankki.fi/wiki/Clean_Energy_Research:knowledge sekä

<http://tieteentermipankki.fi/wiki/Filosofia:tieto>; nämä eivät lähde lapasesta. Toisaalta: onko tämä kategorian "mitä on elämä?" yleiskäsitteitä?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta.

Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

78

taito

määritelmä

kyky soveltaa *tietoja* ja käyttää olemassa olevaa *osaamista* tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisuun

huomautus

Taito on kognitiivista eli loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttöä tai käytännöllistä eli kätevyyttä ja erilaisten menetelmien, materiaalien ja työkalujen ja työvälineiden käyttöä.

Taito vastaa ESCO-luokituksen taito-käsitettä (skill).

Käsitteen tunnus: c124

Lähde: Tyoll_palv_san_luonnos (TEID12)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Terminologin kysymys 22.9.2020: Tiedot peräisin Työllisyyspalvelujen sanaston luonnoksesta.

Päätettävä, otetaanko käsite mukaan Jatkuvan oppimisen sanastoon vai ei. Sopivatko määritelmä ja huomautukset Jatkuvan oppimisen sanastoon tällaisinaan vai tarvitsisiko niitä muokata? Riittääkö, että kommentoimme käsitettä Työllisyyspalvelujen sanaston lausuntokierroksella (mahd. loka- tai marraskuussa 2020)?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kommentoidaan Työllisyyspalvelujen sanaston kommenttikierroksella

79

kyvykkyys

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c125

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Mikä suhde tällä käsitteellä on *osaamiseen*? Onko niin, että ihminen osaa ja organisaatioilla on kyvykkyys? Mainitaanko kyvykkyys ainoastaan osaamisen huomautuksessa?

80

osaamisen todentaminen

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c126

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitetarpeita, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: todennettu osaaminen: Mietittiin tätä siitä näkökulmasta, että pitäisi määritellä mitä tarkoittaa todennettu osaaminen. Todennettu osaaminen sisältää luvanvaraisen ja viranomaisen tunnustaman tutkinto- ja suoritustiedon. Ehkä se voisi maallikolle olla hyvä tarkenne kun esimerkiksi tutkinto-käsitteestä ei ehkä aukene kunnolla? Tästäkin voidaan keskustella, että tarvitaanko lisätä.

Totti Tuhkanen 2.9.2020: OKSAn työversiossa muodossa todennettu osaaminen, käsitteen tunnus c898. Kesken, mutta perusteluja&pohjaa.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: liittykö *näyttöön*?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

11.6 Palvelut

81

tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut; TNO-palvelut

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c127

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: ensisijaisesti osaamisen kehittämiseen liittyvä

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

11.7 Koulutus

82

koulutuksen modulaarisuus

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c128

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Tarpeellinen käsite, määritellään mahdollisesti.

83

ammattillisesti suuntautunut koulutus

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c129

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

84

lyhytkestoinen koulutus

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c130

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Määritellään mahdollisesti.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: lyhytkestoinen koulutus – vai lyhytkestoinen opiskelu?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020:

mitoitusyksiköitä

- op:t ym.

- koulutuspäivät (1 – muutama)

11.8 Opintojen rakenne

85

pieni osaamiskokonaisuus

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c131

Seija Rasku, OKM (Tutkintojen viitekehykset ja pienet osaamiskokonaisuudet - verkko-seminaarimaanantai 5.10.2020): EU-tasolla yhteisesti hyväksyttyä määritelmää ei vielä ole.

• Alla yksi hahmotelma määritelmäksi.

A micro-credential is a recognised proof of the learning outcomes that a learner has achieved following a short learning experience, according to transparent standards and requirements and upon assessment.

The proof is contained in a certified document that lists

-the name of the holder

-the achieved learning outcomes

-the assessment method

-the awarding body

-the qualifications framework level and the credits gained (where applicable)

Micro-credentials are owned by the learner, are shareable, portable and may be combined into larger credentials or qualifications.

European project MICROBOL (Microcredentials linked to the Bologna Key commitments):

(Työversio) A micro-credential is a small volume of learning certified by a credential.

–In the EHEA context, it can be offered by higher education institutions or recognised by them using recognition procedures in line with the Lisbon Recognition Convention or recognition of prior learning, where applicable. A micro-credential is designed to provide the learner with specific knowledge, skills or competences that respond to societal, personal, cultural or labourmarket needs. Micro-credentials have explicitly defined learning outcomes at a QF-EHEA/NQF level, an indication of associated workload in ECTS credits, assessment methods and criteria, and are subject to quality assurance in line with the ESG.

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Riittääkö, että sanastossa on käsite *osaamiskokonaisuus*? Määritellään pieni osaamiskokonaisuus, jos ehditään.

11.9 Ajanjaksoja

86

työssäoppimisjakso

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c132

Kirsi-Marja Putkonen 3.9.2020: työssäoppimisjakso, vrt. työssäolojakso, vrt työttömyysjakso. Miten kuvataan yhteisen asiakkaan elämänpolun vaiheita?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Käsitellään, jos ehditään. Näkökulma joka tapauksessa tarpeellinen!

87

työssäolojakso

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c133

Kirsi-Marja Putkonen 3.9.2020: työssäoppimisjakso, vrt. työssäolojakso, vrt työttömyysjakso. Miten kuvataan yhteisen asiakkaan elämänpolun vaiheita?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Käsitellään, jos ehditään. Näkökulma joka tapauksessa tarpeellinen!

88

työttömyysjakso

määritelmä

huomautus

Käsitteen tunnus: c134

Kirsi-Marja Putkonen 3.9.2020: työssäoppimisjakso, vrt. työssäolojakso, vrt työttömyysjakso. Miten kuvataan yhteisen asiakkaan elämänpolun vaiheita?

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Käsitellään, jos ehditään. Näkökulma joka tapauksessa tarpeellinen!

Englanninkielinen hakemisto / English index

Numbers in the index refer to the term record numbers.

accreditation of competence	30	non-formal learning	51
accreditation of prior learning (2)	30	occupational competence	64
adult education and training	3	occupational instruction and guidance	72
apprenticeship agreement	26	orientating a new worker to the workplace	71
coaching	39	personnel training	8
competence	65	placement	25
competence demonstration	35	preparatory education and training	5
continuing education	11	principal workplace instructor	46
continuing professional development	11	professional competence	64
continuous learning	49	professional specialisation education	22
degree programme (1)	2	qualification (2)	65
education (2)	36	qualification unit	33
education (3)	1	recognition of competence	30
education programme (1)	2	recognition of learning	30
eligibility (2)	65	recognition of prior learning	30
extension studies	11	retraining and upgrading of qualifications	4
field of education (1)	55	self-motivated education	7
field of study (1)	55	specialisation	57
field of vocational education and training	55	specialist education	22
formal learning	50	specialist training	22
further training	11	staff training	9
guidance	37	staff-development and other training provided or purchased by employers	9
guidance	38	structured learning	50
identification of competence	29	studies (1)	2
identification of learning	29	study module (2)	34
identification of prior learning	29	study programme (1)	2
in-service training	11	subunit	33
informal learning	52	teacher	43
instruction (1)	36	teaching (1)	36
instructor	43	traineeship	25
integration training for adult migrants	6	traineeship for university students	25
internship	25	training	1
job placement	25	training agreement	28
labour market training	12	training programme	57
learner	42	tutoring	38
learning	47	unit	33
learning opportunity (1)	2	vocational competence	64
learning opportunity specification	2	vocational skill	64
lifelong guidance	40	work-study (?)	25
lifelong learning	48	workplace education and training	23
LOS; see studies (1).....	2	workplace instructor	46
meet the requirements	65	workplace tutoring	24
micro credential	85		
module	33		

Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register

Numren i registret anger termpostnumren.

ansvarig arbetsplatshandledare	46	livslång inläring	49
arbetshandledning	72	livslångt lärande	48
arbetsintroduktion	71	livslångt lärande	49
arbetskraftsutbildning	12	lära sig	47
arbetsplatshandledare	46	lärande	47
arbetsplatshandledning	24	lärande i arbetet	23
arbetsplatsutbildare	46	lärande i arbetslivet	23
arbetspraktik	25	lärare	43
behörighet	64	läroavtal	26
behörighet	65	offentligfinansierade personalutbildning	10
bransch	56	offentligt finansierade personalutbildning	10
del av examen	33	personalutbildning	8
erkännande av kunnande	30	personalutbildning	9
erkännande av tidigare förvärvad kompetens	30	praktik	25
examensdel	33	självständig utbildning	7
examensriktad fortbildning	4	självständiga studier	7
fackområde	56	skolning	1
fortbildning (1)	11	specialiseringsstudier	22
frivillig utbildning	7	specialiseringsutbildning	22
förberedande utbildning	5	statligt finansierade personalutbildning	10
handledande utbildning	5	studiehelhet (2)	34
handledning	38	sökande (3)	42
högskolepraktik	25	UA (1).....	23
IA	23	UA (2).....	28
identifiering av kunnande	29	undervisning (1)	36
inlärare	42	utbildning (1)	1
inläring	47	utbildning (2)	2
inläring i arbetet	23	utbildning på egen hand	7
inläring i arbetslivet	23	utbildning som ordnas på en arbetsplats	23
inläring i yrkeslivet	23	utbildningsavtal	28
inskolning	71	utbildningsområde	55
integrationsutbildning av vuxna invandrare	6	utbildningsprogram (1)	57
intygande av yrkeskompetens	80	vuxenutbildning	3
kompetens	64	yrkesområde	56
kompetensområde	57	yrkesprov	35
kontinuerligt lärande	49		
LA	26		
LIA	23		

Suomenkielinen hakemisto

Hakemiston numerot viittaavat termitietuenumeroihin.

AHOT	30	opetus	36
ahotointi	30	opintojen ohjaus	38
aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen	30	opintokokonaisuus (2)	34
aikuiskoulutus	3	oppija	42
aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus	6	oppimaan oppiminen; ks. oppiminen	47
ammattillinen työvoimakoulutus	14	oppiminen	47
ammattillisesti suuntautunut koulutus	83	oppisopimus	26
ammattillisesti suuntautunut työvoimakoulutus	14	oppisopimustyöpaikka	27
ammattillisia valmiuksia lisäävä koulutus	16	orientaatiojakso	13
ammatinvalinta- ja uraohjaus	41	osaaminen	53
ammatti	66	osaamisala	57
ammattiala	56	osaamisen todentaminen	80
ammattipätevyys	64	osaamisen tunnistaminen	29
arkioppiminen	52	osaamisen tunnustaminen	30
ei-tutkintotavoitteinen ammatillinen työvoimakoulutus	16	osaamiskokonaisuus (1)	32
elinikäinen ohjaus	40	osaamislukitus	59
elinikäinen oppiminen	48	osaamistodistus	61
epämuodollinen oppiminen	51	pieni osaamiskokonaisuus	85
epävirallinen oppiminen	51	pätevyys	64
erikoistumiskoulutus	22	pätevyystodistus	62
erikoistumisopinnot	22	rekrytointikoulutus	15
F.E.C.-koulutus	18	rekrytoiva koulutus	15
formaali oppiminen	50	rekrytoiva työvoimakoulutus	15
Further Educated with Companies -koulutus	18	sertifikaatti	73
henkilöstökoulutus (1)	8	sertifioitu osaaminen	54
henkilöstökoulutus (2)	9	taito	78
informaali oppiminen	52	tiedot	77
jatkuva oppiminen	49	tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut	81
julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus	10	TNO-palvelut	81
kartoitusjakso	13	todennettu osaaminen	54
kehittämiskoulutus	18	todistus	60
KEKO	18	toimiala	58
kelpoisuus	65	tutkinnon osa	33
korkeakouluharjoittelu	25	työ	67
kotoutumiskoulutus	6	työelämässä oppiminen	23
kouluttaja	44	työharjoittelu	25
koulutuksen modulaarisuus	82	työharjoittelu (2)	23
koulutus (1)	1	työhön perehdyttäminen	71
koulutus (2)	2	työnopastus	72
koulutusala	55	työnsuorituspaikka	70
koulutuskokeilu	31	työpaikalla järjestettävä koulutus	23
koulutusohjelma (1)	57	työpaikalla järjestettävä ohjaus	24
koulutussopimus	28	työpaikalla opiskelu	23
koulutustarpeen ja soveltuvuuden arviointijakso	13	työpaikalla oppiminen	23
kyvykkyys	79	työpaikka (1)	69
lupa	74	työpaikka (2)	70
lyhytkestoinen koulutus	84	työpaikkakouluttaja	46
moduuli; ks. opintokokonaisuus (2)	34	työpaikkaohjaaja	46
muodollinen oppiminen	50	työpaikkaohjaus	24
muuntokoulutus	4	työssä oppiminen	23
nivelvaiheen koulutus	5	työssäolojakso	87
non-formaali oppiminen	51	työssäoppiminen	23
näyttö	35	työssäoppimisjakso	86
ohjaaja	45	työtehtävä	68
ohjaus (1)	37	työtodistus	63
ohjaus (2)	38	työttömyysjakso	88
ohjausosaaminen; ks. työpaikkaohjaaja	46	työvoimakoulutus	12
omaehtoinen koulutus	7	työvoimapolitiittinen koulutus	12
opettaja	43	täydennyskoulutus	11
		valmennus	39

Hakemiston numerot viittaavat termitietuenumeroihin.

valmentava koulutus (?)	5	virallinen oppiminen	50
valtionosuus	21	VOS-koulutus	19
valtionosuusrahoitettu koulutus	19	VOS-työvoimakoulutus	20
valtionosuusrahoitettu työvoimakoulutus	20	yhteishankintakoulutus	17
vastuullinen työpaikkaohjaaja	46	yhteisöllinen oppiminen	76
vertaisoppiminen	75		